

V Bruseli 18. júla 2022
(OR. en)

11486/22

RC 44

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	15. júla 2022
Komu:	Generálny sekretariát Rady
Č. dok. Kom.:	COM(2022) 337 final
Predmet:	SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2021

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2022) 337 final.

Príloha: COM(2022) 337 final

V Bruseli 14. 7. 2022
COM(2022) 337 final

**SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV,**

Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2021

{SWD(2022) 188 final}

**SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV,**

Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2021

Obsah

1. Úvod	3
2. Zabezpečiť, aby pravidlá hospodárskej súťaže naďalej zodpovedali budúcim potrebám – pokrok v rozsiahlom politickom programe	5
2.1. Nové legislatívne iniciatívy na posilnenie súboru nástrojov politiky hospodárskej súťaže	5
2.2. Aktualizácia pravidiel týkajúcich sa fúzií a antitrustových pravidiel a súvisiacich usmernení, aby boli pripravené na nové výzvy	6
2.3. Aktualizácia pravidiel štátnej pomoci a usmernení, aby boli pripravené na nové výzvy	9
2.4. Prispôsobenie Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž súčasným a budúcim potrebám v oblasti presadzovania	15
3. Prínos presadzovania politiky hospodárskej súťaže k digitálnej transformácii a silnému a odolnému jednotnému trhu	17
3.1. Prínos presadzovania antitrustových pravidiel k digitálnej transformácii a silnému a odolnému jednotnému trhu	17
3.2. Prínos kontroly fúzií k digitálnej transformácii a k silnému a odolnému jednotnému trhu	21
3.3. Prínos kontroly štátnej pomoci k digitálnej transformácii a odolnosti jednotného trhu	23
4. Prínos presadzovania politiky hospodárskej súťaže k zelenej transformácii	24
4.1. Prínos kontroly štátnej pomoci k zelenej transformácii	24
4.2. Prínos presadzovania antitrustových pravidiel a kontroly fúzií k zelenej transformácii	26
5. Prínos politiky hospodárskej súťaže k hospodárstvu, ktoré pracuje v prospech ľudí	27
5.1. Odolné európske finančné služby	28
5.2. Fiškálna pomoc a selektívne daňové zvýhodnenia	29
5.3. Pokračujúci prínos politiky hospodárskej súťaže k zmierňovaniu hospodárskych a sociálnych dôsledkov pandémie COVID-19	30
6. Spájanie síl pri formovaní európskej a globálnej kultúry hospodárskej súťaže	34

6.1. Súdržnosť politík vďaka Európskej sieti pre hospodársku súťaž (ESHS).....	34
6.2. Celosvetová spolupráca v oblasti politiky hospodárskej súťaže.....	35

1. Úvod

Výročná správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2021 Komisie určená Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov sa podrobne zaoberá najdôležitejšími aspektmi vývoja politiky EÚ v oblasti hospodárskej súťaže a jej presadzovania v roku 2021.

Politika hospodárskej súťaže je jedným zo základných kameňov jednotného trhu EÚ. Dôrazné presadzovanie politiky hospodárskej súťaže poskytuje európskym podnikom a spotrebiteľom možnosť výberu, inovácie, kvalitu a konkurenčné ceny. V súlade s prioritami Komisie sa presadzovaním politiky hospodárskej súťaže posilňuje aj hospodárska súťaž zameraná na obnovu po pandémie a na ekologickejšie, digitálnejšie, odolnejšie a inkluzívnejšie hospodárstvo v EÚ.

Silný a odolný jednotný trh podporuje podnikanie vo všetkých fázach, umožňuje podnikom všetkých veľkostí čo najlepšie využívať rozsah jednotného trhu a zúročiť tento rozsah ako konkurenčnú výhodu na zvýšenie konkurencieschopnosti v globalizovanom hospodárstve. Politika hospodárskej súťaže EÚ sa musí nielen účinne a dôsledne presadzovať, ale musí byť aj dostatočne pružná na to, aby mohla čeliť súčasným a budúcim výzvam.

V roku 2021 politika hospodárskej súťaže pod vedením výkonnej podpredsedníčky Margrethe Vestagerovej naďalej zohrávala dôležitú úlohu pri reakcii EÚ na krízu, čím preukázala svoju vrodennú schopnosť rýchlo reagovať na náhle zmeny v hospodárstve. Vďaka dočasnému rámcu pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii spôsobenej nákazou COVID-19 mohli členské štáty poskytnúť potrebnú a primeranú podporu inak životaschopným podnikom, ktoré ohrozila pandémia. Komisia takisto stanovila cestu k postupnému ukončeniu krízových opatrení súvisiacich s pandemiou podľa dočasného rámca štátnej pomoci spolu s opatreniami na naštartovanie a prilákanie súkromných investícií. Komisia v snahe znížiť negatívne sociálne a hospodárske dôsledky ruskej invázie na Ukrajinu na EÚ opäť využije flexibilitu súboru politických nástrojov štátnej pomoci. Umožní členským štátom minimalizovať negatívne hospodárske vplyvy bez toho, aby sa narušila hospodárska súťaž v EÚ viac, ako je nevyhnutne potrebné.

Komisia pokračovala aj v úsilí zameranom na zlepšenie fungovania trhov pre občanov a podniky všetkých veľkostí presadzovaním pravidiel hospodárskej súťaže EÚ v oblastiach antitrustových pravidiel, kontroly fúzií a kontroly štátnej pomoci – v digitálnych a ďalších sektoroch – pričom zohľadňovala špecifiká jednotlivých trhov. Komisia tak postupovala v úzkej spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže členských štátov a pod dohľadom súdov EÚ.

Ako sa uvádza v *oznámení Komisie o politike hospodárskej súťaže pripravenej na nové výzvy*¹, Komisia vykonáva bezprecedentné preskúmanie politiky hospodárskej súťaže EÚ,

¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Politika hospodárskej súťaže pripravená na nové výzvy, COM(2021) 713 final, 18.11.2021.

výkonnej podpredsedníčky proaktívne informovať o prínosoch politiky hospodárskej súťaže, a to jasne, konzistentne a priebežne.

2. Zabezpečiť, aby pravidlá hospodárskej súťaže naďalej zodpovedali budúcim potrebám – pokrok v rozsiahлом politickom programe

2.1. Nové legislatívne iniciatívy na posilnenie súboru nástrojov politiky hospodárskej súťaže

Komisia predložila v decembri 2020 dva legislatívne návrhy, konkrétne akt o digitálnych službách⁴ a akt o digitálnych trhoch⁵, ktoré sú súčasťou digitálnej stratégie EÚ⁶ na riešenie systémových digitálnych výziev, ako je šírenie kybernetických hrozieb, nenávisťné prejavy, dezinformácie, obmedzená hospodárska súťaž a spravodlivosť na digitálnych trhoch. V akte o digitálnych trhoch sa navrhuje súbor priamo uplatniteľných povinností pre firmy, ktoré pôsobia ako dôležití strážcovia prístupu pre podniky a spotrebiteľov na jednotnom trhu. Akt o digitálnych trhoch zostal v roku 2021 najvyššou legislatívnou prioritou, čo dokazuje prijatie príslušných mandátov spoluzákonodarcov v novembri a decembri 2021⁷.

V máji 2021 predložila Komisia návrh nariadenia o zahraničných subvenciách, ktoré narúšajú vnútorný trh⁸. Zatiaľ čo pomoc poskytovaná členskými štátmi EÚ sa dôkladne skúma, subvencie poskytované krajinami mimo EÚ spoločnostiam pôsobiacim v EÚ sa väčšinou nekontrolujú. Nové pravidlá by riešili zahraničné subvencie, ktoré narúšajú hospodársku súťaž na jednotnom trhu. Podľa navrhovaného nariadenia by Komisia mohla prešetrovať subvencie, ktoré poskytujú zahraničné štáty firmám pôsobiacim v EÚ, a v prípade potreby odstrániť rušivý vplyv takejto štátnej pomoci⁹.

⁴ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o jednotnom trhu s digitálnymi službami (akt o digitálnych službách) a o zmene smernice 2000/31/ES, COM(2020) 825 final, 15.12. 2020.

⁵ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o súťažeschopných a spravodlivých trhoch digitálneho sektora (akt o digitálnych trhoch), COM(2020) 842 final, 15.12.2020].

⁶ Formovanie digitálnej budúcnosti Európy, publikácia Komisie z 19. februára 2020, ISBN 978-92-76-16362-6.

⁷ Tlačová správa, „Regulácia veľkých technologických spoločností: Rada sa dohodla na posilnení hospodárskej súťaže v digitálnej oblasti“, 25. novembra 2021, dostupné na adrese <https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2021/11/25/regulating-big-tech-council-agrees-on-enhancing-competition-in-the-digital-sphere/>; a tlačová správa, „Akt o digitálnych trhoch: Parlament je pripravený začať rokovania s Radou“, 15. decembra 2021, dostupné na adrese <https://www.europarl.europa.eu/news/sk/press-room/20211210IPR19211/digital-markets-act-parliament-ready-to-start-negotiations-with-council>.

⁸ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zahraničných subvenciách narúšajúcich vnútorný trh, COM(2021) 223 final, 5.5.2021.

⁹ Návrh obsahuje tri nástroje: i) navrhované koncentrácie, ak je obrat cieľového podniku z EÚ najmenej 500 miliónov EUR a zahraničný finančný príspevok presahuje 50 miliónov EUR, by bolo nutné oznamovať Komisii; ii) ponuky v postupoch verejného obstarávania v EÚ s hodnotou zákazky najmenej 250 miliónov EUR by bolo nutné oznamovať Komisii a iii) Komisia by bola oprávnená prešetrovať *ex officio* ďalšie situácie na trhu vrátane menších koncentrácií a menších postupov verejného obstarávania. Komisia by mala výlučnú právomoc presadzovať uvedené nariadenie. Keď negatívne účinky zahraničnej subvencie prevážia nad jej pozitívnymi účinkami, Komisia bude mať právomoc uložiť nápravné opatrenia alebo prijať záväzky na nápravu narušenia hospodárskej súťaže. Takéto opatrenia a záväzky zahŕňajú celý rad štrukturálnych alebo behaviorálnych nápravných opatrení, ako je odpredaj

2.2. Aktualizácia pravidiel týkajúcich sa fúzií a antitrustových pravidiel a súvisiacich usmernení, aby boli pripravené na nové výzvy

Účelom prebiehajúceho preskúmania hlavných pravidiel týkajúcich sa fúzií a antitrustových pravidiel je vyhodnotiť platné pravidlá a v prípade potreby ich upraviť tak, aby zodpovedali vývoju na trhu, ktorý zmenil spôsob fungovania podnikov vrátane nárastu elektronického obchodu a online platforiem. Komisia takisto posudzuje, či sú potrebné ďalšie usmernenia pre účastníkov trhu.

Pokračovať v preskúmaní pravidiel o vertikálnych dodávkach a horizontálnej spolupráci

Vertikálne dohody, ako sú dohody medzi dodávateľmi tovaru alebo služieb a ich distribútormi, sú spoločné vo všetkých odvetviach hospodárstva EÚ. V júli 2021 začala Komisia verejnú konzultáciu o návrhu revidovaného nariadenia o skupinovej výnimke pre vertikálne dohody a o usmerneniach k vertikálnym obmedzeniam¹⁰. Cieľom prebiehajúceho preskúmania je objasniť a zjednodušiť určité ustanovenia a vyplniť vnímané regulačné medzery v prípadoch, keď súčasné pravidlá v dôsledku zmien na trhu, ako je nárast online predaja či vznik nových typov podnikov založených na platformách, už nemusia byť vhodné na daný účel. Komisia sa usiluje o to, aby boli nové pravidlá zavedené k 31. máju 2022, keď uplynie platnosť súčasných pravidiel.

Pokiaľ ide o preskúmanie pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže týkajúcich sa horizontálnej spolupráce, účelom týchto pravidiel je uľahčiť podnikom spoluprácu spôsobmi, ktoré sú ekonomicky žiaduce a ktoré z hľadiska politiky hospodárskej súťaže nemajú nepriaznivé účinky. V máji 2021 Komisia uverejnila výsledky hodnotenia¹¹ dvoch nariadení o skupinových výnimkách pre horizontálne dohody pre dohody o výskume a vývoji a dohody o špecializácii spolu s usmerneniami k horizontálnym obmedzeniam. V júli 2021 začala Komisia verejnú konzultáciu o možnostiach politiky pre revíziu pravidiel¹². Keďže platnosť oboch nariadení uplynie 31. decembra 2022, cieľom Komisie je zaviesť nové pravidlá do tohto dátumu.

Hlavné závery z hodnotenia pravidiel týkajúcich sa horizontálnych dohôd

Z hodnotenia vyplynulo, že pravidlá týkajúce sa horizontálnych dohôd sú pre podniky naďalej užitočnými nástrojmi. Pri hodnotení sa však zistilo niekoľko oblastí, v ktorých pravidlá nie sú dostatočne prispôbivé digitalizácii a plneniu cieľov udržateľnosti. Niektoré ustanovenia nariadení o skupinových výnimkách pre horizontálne dohody sa považujú za nepružné a zložité, zatiaľ čo iné spoločnosti považujú za nejasné a náročné na výklad. Konkrétne ide o to, že podmienky udelenia

určitých aktív alebo zákaz určitého trhového správania. Komisia bude mať takisto právomoc subvencovanú koncentráciu alebo zadanie verejnej zákazky subvencovanému uchádzačovi zakázať.

¹⁰ Verejná konzultácia k návrhu revidovaného nariadenia o vertikálnych dohodách a k usmerneniam k vertikálnym obmedzeniam od 9. 7. 2021 do 17. 9. 2021. Pozri: https://ec.europa.eu/competition-policy/public-consultations/2021-vber_en.

¹¹ *Commission Staff Working Document – Evaluation of the Horizontal Block Exemption Regulation* (Pracovný dokument útvarov Komisie – Hodnotenie nariadenia o skupinových výnimkách pre horizontálne dohody), SWD(2021) 103, 6. 5. 2021.

¹² Verejná konzultácia – horizontálne dohody medzi spoločnosťami, 13. 7. 2021 až 5. 10. 2021. Pozri: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13058-Horizontal-agreements-between-companies-revision-of-EU-competition-rules/public-consultation_en.

výnimky v nariadení o skupinovej výnimke pre dohody o výskume a vývoji už nemusia byť optimálne nastavené tak, aby sa vzťahovali na dohody o výskume a vývoji podporujúcich hospodársku súťaž, pričom rozsah pôsobnosti nariadenia o skupinovej výnimke pre dohody o špecializácii môže byť príliš úzky. Niektoré ustanovenia nariadení o skupinových výnimkách pre horizontálne dohody a usmernení k horizontálnym obmedzeniam sa takisto považujú za nejasné alebo veľmi prísne. A napokon, usmernenia k horizontálnym obmedzeniam nie sú príliš nápomocné, pokiaľ ide o najnovšie aspekty vývoja na trhu, akými sú ciele digitalizácie, odolnosti a udržateľnosti¹³ v horizontálnych dohodách (napríklad neposkytujú dostatočnú právnu istotu pre vlastné posudzovanie dohôd presadzujúcich ciele udržateľnosti a dohôd o spoločnom využívaní a združovaní údajov).

V máji 2021 Komisia uverejnila aj výsledky hodnotenia¹⁴ fungovania nariadenia o skupinovej výnimke pre motorové vozidlá¹⁵. Komisia dospela k záveru, že hoci zásady nariadenia o skupinových výnimkách v sektore motorových vozidiel naďalej platia, nástup nových technológií a rastúca úloha údajov v tomto odvetví by sa mali zohľadniť v usmerneniach Komisie, ktoré sprevádzajú nariadenie o skupinovej výnimke pre motorové vozidlá. Platnosť súčasného nariadenia o skupinovej výnimke pre motorové vozidlá uplynie 31. mája 2023. Komisia v súčasnosti uvažuje o následných opatreniach vyplývajúcich z týchto zistení, pričom zohľadňuje aj prebiehajúce preskúmanie nariadenia o skupinovej výnimke pre vertikálne dohody.

Uverejnenie výsledkov hodnotenia oznámenia o definícii trhu

Oznámenie o definícii trhu¹⁶ poskytuje dôležité usmernenia o tom, ako Komisia uplatňuje koncepciu relevantných produktových a geografických trhov pri presadzovaní politiky hospodárskej súťaže. V júli 2021 Komisia uverejnila výsledky hodnotenia oznámenia o definícii trhu¹⁷. Na základe zistení sa Komisia rozhodla oznámenie preskúmať a v roku

¹³ Agenda OSN pre udržateľný rozvoj do roku 2030 určuje 17 cieľov udržateľného rozvoja (ako sú opatrenia v oblasti klímy, cenovo dostupná a čistá energia alebo priemysel, inovácie a infraštruktúra) a 169 čiastkových cieľov (okrem iného vrátane posilnenia odolnosti a adaptačnej schopnosti na riziká spojené s klimatickými zmenami, ukončenia odlesňovania a obnovy poškodených lesov alebo rozvoja udržateľných, odolných a inkluzívnych infraštruktúr).

¹⁴ Závery sú zhrnuté v hodnotiacej správe a pracovnom dokumente útvarov Komisie. Správa Komisie: Hodnotiaca správa Komisie o uplatňovaní nariadenia Komisie (EÚ) č. 461/2010 o skupinovej výnimke pre motorové vozidlá, COM(2021) 264, 28.5.2021. *Commission Staff Working Document of the Motor Vehicle Block Exemption Regulation accompanying the document Report from the Commission, Commission Evaluation Report on the operation of the Motor Vehicle Block Exemption Regulation (EU) No 461/2010* [Pracovný dokument útvarov Komisie pripojený k nariadeniu o skupinovej výnimke pre motorové vozidlá, ktorý je sprievodným dokumentom k správe Komisie: Hodnotiaca správa Komisie o uplatňovaní nariadenia Komisie (EÚ) č. 461/2010 o skupinovej výnimke pre motorové vozidlá], SWD(2021) 112, 28.5.2021.

¹⁵ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 330/2010 z 20. apríla 2010 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov (Ú. v. EÚ L 102, 23.4.2010, s. 1 – 7).

¹⁶ Oznámenie Komisie o definícii relevantného trhu na účely práva hospodárskej súťaže Spoločenstva (Ú. v. ES C 372, 9.12.1997, s. 5 – 13).

¹⁷ Pracovný dokument útvarov Komisie: *Evaluation of the Commission Notice on the definition of relevant market for the purposes of Community competition law* (Hodnotenie oznámenia Komisie o definícii relevantného trhu na účely práva hospodárskej súťaže spoločenstva) z 9. decembra 1997, SWD(2021) 199, 12.7.2021. Pozri: https://ec.europa.eu/competition-policy/system/files/2021-07/evaluation_market-definition-notice_en.pdf.

2022 uskutoční k návrhu revidovaného oznámenia o definícii trhu konzultácie so zainteresovanými stranami.

Hlavné závery z hodnotenia oznámenia o definícii trhu

Komisia dospela k záveru, že zásady oznámenia o definícii trhu vytýčené judikatúrou súdov EÚ zostávajú platné. Nemusia však v plnej miere odrážať najnovší vývoj v oblasti postupov definície trhu, ako je vývoj súvisiaci s digitalizáciou. K oblastiam, v ktorých oznámenie o definícii trhu nemusí byť úplne aktuálne, patria: i) použitie a účel testu malého významného a trvalého zvýšenia cien pri definovaní relevantných trhov; ii) digitálne trhy, najmä pokiaľ ide o výrobky alebo služby uvádzané na trh za nulovú peňažnú hodnotu a digitálne ekosystémy; iii) hodnotenie geografických trhov v podmienkach globalizácie a hospodárskej súťaže v oblasti dovozu; iv) kvantitatívne techniky na definíciu trhu; v) výpočet trhových podielov a vi) necenovú hospodársku súťaž (vrátane inovácie).

Uverejnenie návrhu usmernení k uplatňovaniu práva hospodárskej súťaže na kolektívne zmluvy pre samostatne zárobkovo činné osoby

Niektoré samostatne zárobkovo činné osoby majú len malý vplyv na svoje platobné a pracovné podmienky. Kolektívne vyjednávanie môže byť dôležitým nástrojom na dosiahnutie lepších podmienok, ale niektoré samostatne zárobkovo činné osoby možno považovať za „podniky“, a preto môžu kolektívne zmluvy podliehať pravidlám hospodárskej súťaže EÚ. Komisia v snahe vyriešiť túto otázku uskutočnila v januári 2021 konzultácie so všetkými zainteresovanými stranami o jednotlivých možnostiach politiky, a to najprv s úvodným posúdením vplyvu a potom v marci 2021 prostredníctvom podrobného dotazníka¹⁸. Komisia 9. decembra 2021 uverejnila na účely konzultácie návrh usmernení k uplatňovaniu práva hospodárskej súťaže EÚ na kolektívne zmluvy týkajúce sa pracovných podmienok samostatne zárobkovo činných osôb¹⁹. Komisia posúdi informácie od zainteresovaných strán s cieľom uverejniť konečnú verziu usmernení v roku 2022.

Uverejnenie výsledkov hodnotenia procesných a jurisdikčných aspektov kontroly fúzií v EÚ a ďalšieho usmernenia k článku 22

Cieľom hodnotenia procesných a jurisdikčných aspektov kontroly fúzií v EÚ bolo analyzovať, ako fungujú určité pravidlá fúzií za vyvíjajúcich sa trhových podmienok. Hodnotenie bolo zamerané najmä na tieto dve témy: i) účinnosť prahových hodnôt založených na obrate stanovených danou jurisdikciou pri zachytávaní prípadov koncentrácií, ktoré môžu mať značný vplyv na hospodársku súťaž na jednotnom trhu, a ii) účinnosť

¹⁸ Kolektívne zmluvy pre samostatne zárobkovo činné osoby – rozsah uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže EÚ, konzultačné obdobie 5. 3. 2021 – 31. 5. 2021. Pozri: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12483-Collective-bargaining-agreements-for-self-employed-scope-of-application-EU-competition-rules/public-consultation_sk.

¹⁹ Oznámenie Komisie: Usmernenia k uplatňovaniu práva hospodárskej súťaže EÚ na kolektívne zmluvy týkajúce sa pracovných podmienok samostatne zárobkovo činných osôb bez zamestnancov, 9.12.2021, C(2021) 8838 final, PRÍLOHA. Návrh usmernení je súčasťou balíka iniciatív Komisie, ktorý zahŕňa aj návrh smernice o zlepšení pracovných podmienok v oblasti práce pre platformy a oznámenie o plnom využívaní prínosov digitalizácie pre budúcnosť práce.

zjednodušeného postupu oznamovania zavedeného v roku 2013. Výsledky hodnotenia Komisia zverejnila v marci 2021²⁰.

Hlavné závery z hodnotenia procesného a jurisdikčného aspektu kontroly fúzií v EÚ

Komisia dospela k záveru, že určenie právomoci založených na obrate v kombinácii s mechanizmom postupovania prípadov sa vo všeobecnosti ukázali ako účinné pri zachytávaní príslušných transakcií na jednotnom trhu EÚ. Súčasný vývoj na trhu však vedie k postupnému nárastu akvizícií firiem, ktoré zohrávajú alebo môžu v budúcnosti zohrávať rozhodujúcu úlohu z hľadiska hospodárskej súťaže aj napriek tomu, že v čase fúzie dosahujú malý, resp. nedosahujú žiadny obrat. V hodnotení sa dospelo k záveru, že v určitých prípadoch Komisia ani žiadny členský štát nepreskúmali transakcie s potenciálnym negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž. Išlo najmä o akvizície zamerané na vznikajúce spoločnosti s konkurenčným potenciálom a inovačné spoločnosti vrátane digitálnych, farmaceutických, biotechnologických a niektorých iných priemyselných sektorov. Nebol vždy dostatočne stanovený vzťah medzi hodnotou cieľovej spoločnosti a potenciálnymi protisúťažnými účinkami transakcie.

Komisia prijala v marci 2021 oznámenie, v ktorom poskytla usmernenie o uplatňovaní mechanizmu postupovania prípadov medzi členskými štátmi stanoveného v článku 22 nariadenia o fúziách²¹ za osobitných okolností, keď prahové hodnoty založené na obrate neodrážajú konkurenčný potenciál cieľa a keď transakcia nepodlieha oznamovacej povinnosti žiadnemu členskému štátu podľa vnútroštátneho práva. Komisia má v úmysle podporovať a prijímať vyšší počet postúpení podľa článku 22 nariadenia o fúziách²².

2.3. Aktualizácia pravidiel štátnej pomoci a usmernení, aby boli pripravené na nové výzvy

V roku 2021 Komisia pokračovala v hodnotení a revízii existujúcich pravidiel štátnej pomoci a usmernení s cieľom ďalej uľahčiť zelenú a digitálnu transformáciu a posilniť odolnosť jednotného trhu pri obnove po pandémie COVID-19. Komisia pokračovala v sledovaní vývoja na trhu a je pripravená ďalej upravovať svoje nástroje politiky, aby EÚ mohla rýchlo reagovať na vznikajúce krízy.

Úpravy dočasného rámca štátnej pomoci

Komisia nedávno uskutočnila konzultácie s členskými štátmi o návrhu predĺžiť platnosť opatrení dočasného rámca štátnej pomoci do 30. júna 2022 a zároveň stanoviť cestu k postupnému ukončeniu podpory vzhľadom na krízu spôsobenú pandemiou. Komisia prijala

²⁰ *Commission Staff Working Document, Evaluation of procedural and jurisdictional aspects of EU merger control* (Pracovný dokument útvarov Komisie: Hodnotenie procesných a jurisdikčných aspektov kontroly fúzií v EÚ), SWD(2021) 66 final, 26.3.2021.

²¹ Oznámenie Komisie: Usmernenie Komisie o uplatňovaní mechanizmu postupovania prípadov stanoveného v článku 22 nariadenia o fúziách na určité kategórie prípadov (Ú. v. EÚ C 113, 31.3.2021, s. 1 – 6).

²² V článku 22 nariadenia o fúziách sa členským štátom poskytuje možnosť požiadať Komisiu, aby posúdila koncentráciu, ktorá síce nemá význam pre celú EÚ, ale ovplyvňuje cezhraničný obchod, a hrozí, že značne ovplyvní hospodársku súťaž na území členského štátu, resp. členských štátov, ktoré podávajú žiadosť, bez ohľadu na to, či taká transakcia podlieha oznamovacej povinnosti podľa vnútroštátnych pravidiel kontroly koncentrácií postupujúceho členského štátu/postupujúcich členských štátov.

šiestu zmenu dočasného rámca²³ v novembri 2021. Predĺženie platnosti existujúcich opatrení podľa dočasného rámca štátnej pomoci do 30. júna 2022 zamedzí kaskádovým efektom tým, že sa zabráni tomu, aby sa náhle prerušilo poskytovanie cielenej verejnej podpory podnikom v čase, keď sa ešte vážne narušenia ovplyvňujúce hospodárstva členských štátov neskončili. Komisia naďalej venuje náležitú pozornosť vývoju, ktorý by mohol mať vplyv na EÚ, vrátane sociálneho a hospodárskeho vplyvu na EÚ spôsobeného ruskou inváziou na Ukrajinu, aby mohla rýchlo konať a v prípade potreby upraviť svoje politické nástroje. Okrem toho Komisia zaviedla dva nové nástroje na naštartovanie a prilákanie súkromných investícií na rýchlejšiu, ekologickjšiu a digitálnejšiu obnovu po pandémie. Komisia zaviedla investičnú podporu na dosiahnutie udržateľnej obnovy do 31. decembra 2022 a podporu platobnej schopnosti do 31. decembra 2023, čo členským štátom umožňuje využívať súkromné finančné prostriedky a sprístupniť ich na investície do MSP vrátane startupov a malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou.

Prijatie usmernení o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky

Komisia pokračovala v preskúvaní pravidiel štátnej pomoci, aby boli vhodné na daný účel a zosúladené s cieľmi EÚ v oblasti klímy. V júni 2021 začala Európska komisia verejnú konzultáciu²⁴, v rámci ktorej vyzvala všetky zainteresované strany, aby sa vyjadrili k navrhovanej revízii usmernení o štátnej pomoci v oblasti energetiky a životného prostredia. V decembri 2021 schválila Komisia nové usmernenia k štátnej pomoci v oblasti klímy, energetiky a životného prostredia²⁵. Revíziou sa rozširuje rozsah pôsobnosti usmernení, aby sa vzťahovali na nové hospodárske oblasti, ako je ekologická mobilita a dekarbonizácia priemyslu. Poskytne sa takisto pružný rámec tým, že sa umožní podpora všetkým technológiám, ktoré môžu pomôcť pri plnení cieľov Európskej zelenej dohody. Širší rozsah pôsobnosti usmernení dopĺňajú ochranné opatrenia, ktoré zabezpečujú, aby bola štátna pomoc účinne nasmerovaná tam, kde je potrebná, a vyžadujú, aby sa členské štáty pri navrhovaní významných opatrení štátnej pomoci poradili so zainteresovanými stranami. Usmernenia k štátnej pomoci v oblasti klímy, energetiky a životného prostredia budú podporovať úsilie EÚ zamerané na dekarbonizáciu, obehové hospodárstvo, biodiverzitu, ekologickú mobilitu alebo mobilitu s nulovými emisiami a energetickú efektívnosť a hospodárnosť budov, aby sa splnili ciele EÚ v oblasti klímy a energetiky do roku 2030 a 2050. Usmernenia k štátnej pomoci v oblasti klímy, energetiky a životného prostredia nadobudli účinnosť v januári 2022²⁶. Podľa revidovaných pravidiel sa za zlučiteľný bude považovať vyšší objem štátnej pomoci ako predtým.

²³ Oznámenie Komisie – Šiesta zmena dočasného rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii spôsobenej nákazou COVID-19 a zmena prílohy k oznámeniu Komisie členským štátom o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na krátkodobé poistenie vývozných úverov 2021/C 473/01, C/2021/8442 (Ú. v. EÚ C 473, 24.11.2021, s. 1 – 15).

²⁴ Verejné konzultácie od 7. 6. 2021 do 2. 8. 2021. Pozri: https://ec.europa.eu/competition-policy/public-consultations/2021-ceeag_en.

²⁵ Oznámenie Komisie: Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022, C(2022) 481 final, 27.1.2022.

²⁶ Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/qanda_22_566.

Prijatie revidovaného oznámenia o pravidlách štátnej pomoci pre dôležité projekty spoločného európskeho záujmu

Dôležité projekty spoločného európskeho záujmu spájajú vedomosti, odborné znalosti, finančné zdroje a hospodárske subjekty z celej EÚ v snahe prekonať významné trhové a systémové zlyhania či spoločenské výzvy, ktoré by nebolo možné riešiť inak. Prispievajú k udržateľnému hospodárskemu rastu, zamestnanosti, konkurencieschopnosti a posilňujú otvorenú strategickú autonómiu EÚ. Aby sa zabránilo narušeniam hospodárskej súťaže na jednotnom trhu, dôležité projekty spoločného európskeho záujmu si vyžadujú schválenie Komisie podľa pravidiel o štátnej pomoci. Dôležité projekty spoločného európskeho záujmu umožňujú prelomové inovácie až po prvé priemyselné využitie a investície do infraštruktúry tam, kde je potrebná verejná intervencia.²⁷ Dôležité projekty spoločného európskeho záujmu podporujú podnikanie v EÚ, uľahčujú zelenú a digitálnu transformáciu a zvyšujú odolnosť jednotného trhu. Komisia po hodnotení a rozsiahlych konzultáciách²⁸ so všetkými zainteresovanými stranami o navrhovanom revidovanom oznámení prijala v novembri 2021 revidované oznámenie o pravidlách štátnej pomoci pre dôležité projekty spoločného európskeho záujmu (Oznámenie o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu)²⁹. Revidované oznámenie o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu sa uplatňuje od 1. januára 2022.

Oznámenie o pravidlách štátnej pomoci pre dôležité projekty spoločného európskeho záujmu

Aktualizované oznámenie rozširuje rozsah pôsobnosti a transparentnosť dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu tým, že stanovuje, že sa v prípade dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu zvyčajne vyžaduje účasť aspoň štyroch členských štátov. Okrem toho musia byť dôležité projekty spoločného európskeho záujmu koncipované transparentným a inkluzívnym spôsobom. Revidované oznámenie uľahčuje zapájanie MSP do dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu a zvyšuje prínosy ich zapojenia. V oznámení o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu na rok 2021 sa jeho ciele zosúladujú so súčasnými prioritami EÚ. V záujme podpory environmentálnych stratégií EÚ a urýchlenia zelenej transformácie sa v revidovanom oznámení o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu od členských štátov vyžaduje, aby poskytli dôkazy o súlade oznámených projektov so zásadou „výrazne nenarušiť“. Okrem toho sa v oznámení objasňujú kritériá, ktoré sa majú použiť pri spájaní finančných prostriedkov EÚ a prostriedkov jednotlivých členských štátov.

Verejná konzultácia o rámci pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie

Rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie³⁰ stimuluje rizikové výskumné, vývojové a inovačné činnosti, ku ktorým by bez verejnej podpory nedošlo. Komisia začala v apríli 2021 verejnú konzultáciu s cieľom zjednodušiť existujúci rámec pre štátnu pomoc³¹. Cieľom je uľahčiť členským štátom podporu výskumu, vývoja a inovácií, a to aj pre MSP

²⁷ V minulosti sa podľa oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu schválilo financovanie projektov súvisiacich s batériami, mikroprocesormi a určitými infraštruktúrami.

²⁸ Verejná konzultácia od 23. 2. 2021 do 20. 4. 2021. Pozri: https://ec.europa.eu/competition-policy/public-consultations/2021-ipcei_en.

²⁹ Oznámenie Komisie: Kritériá pre analýzu zlučiteľnosti štátnej pomoci na podporu vykonávania dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu s vnútorným trhom, C(2021) 8481 final.

³⁰ Rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie (Ú. v. EÚ C 198, 27.6.2014, s. 1).

³¹ Verejná konzultácia od 8. 4. 2021 do 3. 6. 2021. Pozri: https://ec.europa.eu/competition-policy/public-consultations/2021-rdi_en.

a inovačné zoskupenia, a zároveň zabezpečiť, aby sa prípadné narušenia hospodárskej súťaže obmedzili na minimum, ako aj poskytnúť správne stimuly na umožnenie zelenej a digitálnej transformácie EÚ. V nadväznosti na verejnú konzultáciu a doručené príspevky Komisia pokračuje v úvahách o tom, ako modernizovať rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie a zabezpečiť jeho odolnosť voči budúcim zmenám. Vzhľadom na význam zelenej a digitálnej transformácie a odolnosť jednotného trhu zahŕňajú tieto úvahy o modernizácii rámca pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie napríklad oblasti, ako je testovacia a experimentačná infraštruktúra, ako aj vývoj a zabezpečenie prelomových technológií. Komisia očakáva, že sa revidovaný rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie prijme v roku 2022.

Verejná konzultácia o usmerneniach pre štátnu pomoc na zavádzanie širokopásmových sietí

Pravidlá štátnej pomoci na zavádzanie širokopásmových sietí (usmernenia pre širokopásmové siete)³² uľahčujú zavádzanie a využívanie širokopásmových sietí v oblastiach s nedostatočným pripojením, ako sú odľahlé a riedko osídlené oblasti. Usmernenia umožňujú členským štátom podporovať modernú infraštruktúru, ktorá koncovým používateľom poskytuje vysokokvalitné a cenovo dostupné širokopásmové služby v oblastiach, kde pre komerčných operátorov existujú nedostatočné stimuly na investovanie.

V júli 2021 Komisia uverejnila výsledky hodnotenia oznámenia o definícii trhu³³. Dospela k záveru, že existujúce pravidlá celkovo fungujú dobre a sú vhodné na daný účel, ale že by boli potrebné určité úpravy, aby sa súčasné pravidlá prispôbili najnovšiemu technologickému pokroku. Na splnenie súčasných cieľov politiky EÚ, najmä dosiahnutia gigabitovej spoločnosti EÚ do roku 2025³⁴ a Digitálneho kompasu do roku 2030³⁵, sú potrebné primerané investície. V novembri 2021 predložila Komisia na verejnú konzultáciu navrhované revidované usmernenia pre širokopásmové siete³⁶. Verejná konzultácia bola otvorená do 11. februára 2022. Cieľom návrhu usmernení je uľahčiť členským štátom stimuláciu zavádzania vysokovýkonných širokopásmových sietí vrátane gigabitových sietí a sietí 5G a zároveň obmedziť narušenia hospodárskej súťaže.

³² Oznámenie Komisie: Usmernenia EÚ pre uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v súvislosti s rýchlym zavádzaním širokopásmových sietí (Ú. v. EÚ C 25, 26.1.2013, s. 1 – 26).

³³ *Commission Staff Working Document – Evaluation of the State Aid rules for broadband infrastructure deployment* (Pracovný dokument útvarov Komisie: Hodnotenie pravidiel štátnej pomoci pre zavádzanie širokopásmovej infraštruktúry), SWD(2021) 194 final, 7.7.2021.

³⁴ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Pripojenie pre konkurencieschopný jednotný digitálny trh – smerom k európskej gigabitovej spoločnosti, COM(2016) 587 final.

³⁵ *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, Digital Compass: the European way for the Digital Decade*, Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Digitálny kompas do roku 2030: digitálne desaťročie na európsky spôsob, COM(2021) 118 final, 9.3.2021.

³⁶ Návrh oznámenia Komisie: Usmernenia Komisie o štátnej pomoci na zavádzanie širokopásmových sietí, 19.11.2021.

Rozšírenie rozsahu pôsobnosti všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách na uľahčenie programov EÚ

Komisia v snahe zlepšiť vzájomnú súčinnosť medzi pravidlami financovania EÚ a pravidlami EÚ v oblasti štátnej pomoci podľa nového viacročného finančného rámca³⁷ prijala v júli 2021 zmeny všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách³⁸. Týmito zmenami sa rozširuje rozsah pôsobnosti nariadenia a zjednodušujú sa pravidlá štátnej pomoci uplatniteľné na vnútroštátne financovanie, ktoré patrí do rozsahu pôsobnosti niektorých nedávno prijatých programov EÚ³⁹.

Vďaka zmene všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách môžu členské štáty realizovať štátnu pomoc poskytnutú vnútroštátnymi orgánmi na projekty financované z programov riadených na úrovni EÚ priamo bez predchádzajúcej notifikácie Komisii. Členské štáty však musia informovať Komisiu o opatreniach pomoci po ich prijatí. Okrem toho aktualizované všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách umožňuje členským štátom poskytovať štátnu pomoc na digitálnu a zelenú transformáciu. Umožňuje určitý stupeň flexibility na rýchlu podporu spoločností, ktoré potrebujú pomoc v dôsledku negatívnych hospodárskych dôsledkov vyvolaných neočakávanými vonkajšími otrasmami. Oslobodenie rozsiahlych kategórií štátnej pomoci od predchádzajúcej notifikácie je významným zjednodušením a uľahčuje členským štátom rýchlu realizáciu.

Revízia všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách v zmysle Európskej zelenej dohody

Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách je v súčasnosti predmetom cielenej revízie, ktorej cieľom je umožniť členským štátom rýchlo zmobilizovať väčšiu pomoc na zelené projekty bez toho, aby bolo potrebné vopred získať schválenie od Komisie. Cieľom revízie je rozšíriť rozsah pôsobnosti všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách tak, aby sa vzťahovalo na pomoc na investície do nových technológií, ako je zachytávanie, skladovanie alebo používanie vodíka a uhlíka, ktoré sú nevyhnutné na riešenie strategických závislostí. Rozsah pôsobnosti všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách sa rozšíri na oblasti,

³⁷ Pozri: https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027_sk

³⁸ Nariadenie Komisie (EÚ) 2021/1237 z 23. júla 2021, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 651/2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 270, 29.7.2021, s. 39). Verejné financovanie, ktoré spĺňa podmienky štátnej pomoci, ako je vymedzená v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, sa musí zvyčajne notifikovať Komisii a schváliť predtým, ako nadobudne účinnosť, v úsilí zabezpečiť, aby verejné výdavky nespôsobili nespravodlivú hospodársku súťaž pre spoločnosti pôsobiace na vnútornom trhu EÚ. Členské štáty ale nie sú povinné notifikovať Komisiu o štátnej pomoci, ak predmetná pomoc spĺňa všetky príslušné kritériá stanovené vo všeobecnom nariadení o skupinových výnimkách.

³⁹ Ide o vnútroštátne finančné prostriedky, ktoré sa týkajú týchto oblastí: finančné a investičné operácie podporené z Fondu InvestEU; projekty v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, ktoré získali známku excelentnosti v rámci programu Horizont 2020 alebo programu Horizont Európa, ako aj spolufinancované projekty v oblasti výskumu a vývoja alebo akcie zamerané na vytváranie tímov v rámci programu Horizont 2020 alebo programu Horizont Európa; určité projekty v oblasti transeurópskych infraštruktúr digitálnej pripojiteľnosti financované z Nástroja na prepájanie Európy alebo ocenené známkou excelentnosti; projekty Európskej územnej spolupráce známej aj ako Interreg.

ktoré majú pre dosiahnutie cieľov Európskej zelenej dohody kľúčový význam, napríklad efektívne využívanie zdrojov a biodiverzitu. Cieľom revízie všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách je okrem toho spresniť ustanovenia o pomoci na investície do kľúčových oblastí politiky, ako je energetická hospodárnosť budov a infraštruktúra nabíjajúcich a čerpacích staníc pre ekologickú mobilitu. A napokon, pravidlá na vymedzenie oprávnených nákladov a oprávnených intenzít pomoci budú flexibilnejšie.

Prijatie revízie usmernení o rizikovom financovaní

V decembri 2021 prijala Komisia revidované usmernenia o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií⁴⁰. Revidované usmernenia prinášajú niekoľko zlepšení, na základe ktorých sa uľahčí uplatňovanie usmernení, zjednotia existujúce požiadavky na *ex ante* posúdenie a obmedzí požiadavku poskytnúť analýzu nedostatkov vo financovaní na najväčšie systémy rizikového financovania. Okrem toho sa v revidovaných usmerneniach zavádzajú zjednodušené podmienky posudzovania systémov zameraných výlučne na startupy a MSP, ktoré ešte neuskutočnili svoj prvý komerčný predaj. Aby sa zabezpečila konzistentnosť, vymedzenie určitých pojmov uvedených v usmerneniach sa zosúladuje s vymedzením pojmov vo všeobecnom nariadení o skupinových výnimkách⁴¹. Revidované usmernenia sa uplatňujú od 1. januára 2022.

Prijatie revidovaného oznámenia o krátkodobom poistení vývozných úverov

V decembri 2021 Komisia prijala revidované oznámenie o krátkodobom poistení vývozných úverov⁴². Oznámenie obsahuje obmedzený počet zmien. V oznámení sa napríklad upravujú kritériá oprávnenosti pre MSP, na ktoré sa za určitých okolností môže vzťahovať štátne poistenie. Podľa predchádzajúcich pravidiel prahovú hodnotu pre MSP predstavoval ročný obrat vývozu nepresahujúci 2 milióny EUR. Revidované oznámenie o krátkodobom poistení vývozných úverov zvyšuje túto hranicu na 2,5 milióna EUR. Revidované oznámenie o krátkodobom poistení vývozných úverov nadobudlo účinnosť 1. januára 2022.

Prijatie revidovaných usmernení o regionálnej pomoci

Usmernenia o regionálnej pomoci umožňujú členským štátom podporovať najviac znevýhodnené regióny, ako aj regióny, ktoré čelia transformačným alebo štrukturálnym výzvam. Usmernenia takisto zabezpečujú integritu jednotného trhu a zároveň zohľadňujú ciele súdržnosti EÚ. Komisia v nadväznosti na hodnotenie súčasných pravidiel v roku 2019⁴³ a rozsiahle konzultácie so zainteresovanými stranami o návrhu znenia prijala v apríli 2021 revidované usmernenia o regionálnej pomoci⁴⁴. Revidované usmernenia obsahujú niekoľko

⁴⁰ Oznámenie Komisie: Usmernenia o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií (Ú. v. EÚ C 508, 16.12.2021, s. 1 – 36).

⁴¹ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1 – 78).

⁴² Oznámenie Komisie členským štátom o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na krátkodobé poistenie vývozných úverov (Ú. v. EÚ C 497, 10.12.2021, s. 5 – 13).

⁴³ Usmernenia o regionálnej štátnej pomoci na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ C 209, 23.7.2013, s. 1).

⁴⁴ Oznámenie Komisie: Usmernenia o regionálnej štátnej pomoci (Ú. v. EÚ C 153, 29.4.2021, s. 1 – 46).

cielených úprav, ktoré odrážajú skúsenosti získané pri uplatňovaní predchádzajúcich pravidiel. Prihliadajú aj na nové politické priority súvisiace s Európskou zelenou dohodou, európskou priemyselnou a európskou digitálnou stratégiou. Revidované nariadenie o regionálnej štátnej pomoci nadobudlo účinnosť 1. januára 2022.

Uverejnenie hodnotenia nariadenia o skupinových výnimkách v poľnohospodárstve a súvisiacich usmernení

V máji 2021 Komisia uverejnila hodnotenie nariadenia o skupinových výnimkách v poľnohospodárstve a súvisiacich usmernení o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach⁴⁵. V hodnotení sa dospelo k záveru, že tieto pravidlá sú vhodné na daný účel a uspokojujú potreby dotknutých sektorov⁴⁶. Potrebné sú však určité cielené revízie vrátane objasnenia niektorých pojmov, zefektívnenia a zjednodušenia, zosúladenia s reformou spoločnej poľnohospodárskej politiky⁴⁷, ako aj úpravy, do ktorých by sa premietli súčasné priority EÚ, najmä Európska zelená dohoda⁴⁸. Ďalším krokom je vypracovanie posúdenia vplyvu, v ktorom sa skúmajú problémy zistené počas hodnotenia. Komisia očakáva, že revidované pravidlá budú prijaté do 31. decembra 2022, keď uplynie platnosť súčasných pravidiel.

2.4. Prispôsobenie Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž súčasným a budúcim potrebám v oblasti presadzovania

Digitálna transformácia

Komisia uznáva digitálnu transformáciu za hlavnú politickú prioritu svojho súčasného mandátu (Európa pripravená na digitálny vek), a to nielen na podporu zmien na trhoch, ale aj na umožnenie modernizácie verejného sektora. GR pre hospodársku súťaž v roku 2021 vypracovalo a schválilo komplexnú vnútornú digitálnu stratégiu, ktorá zefektívni vyšetrovacie procesy a iné činnosti tohto GR. Digitálna stratégia okrem toho posilní presadzovanie práva hospodárskej súťaže EÚ investovaním do najmodernejších digitálnych riešení a modernizáciou systémov riadenia prípadov GR pre hospodársku súťaž, a to najmä spustením systému CASE@EC pre štátnu pomoc a správu dokumentov. Digitálna stratégia je pevne zakotvená v celkovej digitálnej stratégii Európskej komisie, ktorou sa Komisia mení na digitalizovanú organizáciu zameranú na používateľa a založenú na údajoch.

⁴⁵ Platnosť týchto pravidiel už bola predĺžená do 31. decembra 2022. Pozri: Oznámenie Komisie, ktorým sa menia usmernenia Európskej únie o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach na roky 2014 až 2020 z hľadiska obdobia ich uplatňovania a ktorým sa prijímajú dočasné úpravy na zohľadnenie vplyvu pandémie COVID-19 (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ C 424, 8.12.2020, s. 30 – 31).

⁴⁶ V hodnotení sa posúdilo fungovanie súčasných pravidiel vzhľadom na ich hlavné ciele: minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu v odvetví poľnohospodárstva a lesníctva; zabezpečenie súladu pravidiel štátnej pomoci so spoločnou poľnohospodárskou politikou (SPP), najmä s cieľmi rozvoja vidieka v rámci SPP; a zjednodušenie postupov a zníženie administratívnych nákladov. Pozri: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/2089-Agricultural-State-aid-guidelines-review_sk.

⁴⁷ Pozri: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/new-cap-2023-27_en.

⁴⁸ Pozri: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sk.

GR pre hospodársku súťaž vyvíja a zlepšuje digitálne riešenia, ktoré podporujú interakciu medzi externými zainteresovanými stranami, ako sú vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže, spoločnosti pôsobiace na jednotnom trhu, advokátske kancelárie a súkromní občania. V tejto súvislosti GR pre hospodársku súťaž spustilo v roku 2021 tri nové digitálne riešenia: interaktívny nástroj na podávanie správ o štátnej pomoci (*State Aid Reporting Interactive tool* – SARI2), nástroje eConfidentiality a eRFI. GR pre hospodársku súťaž takisto iniciovalo projekt na prepracovanie informácií súvisiacich s jednotlivými prípadmi uverejnených na webovom sídle EUROPA v snahe zlepšiť prístup k verejným údajom o politike hospodárskej súťaže, ich vyhľadávanie a export (vrátane prípadov a rozhodnutí týkajúcich sa štátnej pomoci, antitrustových opatrení a fúzií). Vzhľadom na citlivú a dôvernú povahu informácií, s ktorými GR pre hospodársku súťaž pracuje, boli vypracované alebo aktualizované plány bezpečnosti IT pre nové, ako aj existujúce digitálne riešenia. Zavádzajú sa potrebné bezpečnostné a monitorovacie opatrenia na zvýšenie kybernetickej bezpečnosti a kybernetickej odolnosti.

V roku 2021 GR pre hospodársku súťaž pokračovalo v investíciách do podnikových spravodajských služieb, do pokročilých dátových služieb a služieb v oblasti strojového učenia a riešení pomáhajúcich pri vyšetovaní. Špecializovaný útvar pripravuje spravodajské a vyšetrovacie analýzy a poskytuje forenznú IT podporu. Tento útvar okrem toho zhromažďuje a analyzuje informácie z verejne dostupných zdrojov a na účely odhaľovania nových prípadov zhromažďuje informácie, ktoré by mohli byť z hľadiska vyšetovania zaujímavé.

Zdroje a organizácia

V snahe lepšie sa vyrovnáť s pokračujúcim vývojom politiky uskutočnilo GR pre hospodársku súťaž v novembri 2021 reorganizáciu v rámci existujúcej organizačnej štruktúry. Počet útvarov zaoberajúcich sa dôležitými projektmi spoločného európskeho záujmu sa zvýšil z jedného na dva. Okrem toho bola vytvorená pracovná skupina pre akt o digitálnych trhoch, ktorá má podporiť jeho prijatie a vykonávanie. GR pre hospodársku súťaž takisto vytvorilo posilnený útvar na vykonávanie koordinovanejšieho prístupu k dôsledkom politiky štátnej pomoci vo forme daňových právnych predpisov a agresívneho daňového plánovania.

Program pre jednotný trh

Program pre jednotný trh bol prijatý v apríli 2021⁴⁹. Program pre jednotný trh s rozpočtom vo výške 4,2 miliardy EUR na obdobie 2021 – 2027 poskytuje finančnú podporu na posilnenie správy a fungovania jednotného trhu a obsahuje zložku týkajúcu sa hospodárskej súťaže, t. j. vyčlenený rozpočet na politiku hospodárskej súťaže. Prostredníctvom rozpočtu vo výške 20,4 milióna EUR na rok 2021 sa v rámci programu pre jednotný trh podporilo účinné

⁴⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/690 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Program pre vnútorný trh, konkurencieschopnosť podnikov vrátane malých a stredných podnikov, oblasť rastlín, zvierat, potravín a krmív a európsku štatistiku (Program pre jednotný trh) a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 99/2013, (EÚ) č. 1287/2013, (EÚ) č. 254/2014 a (EÚ) č. 652/2014 (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 153, 3.5.2021, s. 1 – 47). Toto nariadenie sa uplatňuje so spätnou účinnosťou od 1. januára 2021.

a aktuálne presadzovanie politiky hospodárskej súťaže EÚ. Finančné prostriedky sa použili aj na spoluprácu a partnerstvá s orgánmi verejnej správy v EÚ a na celom svete, ako aj na opatrenia na podporu hospodárskej súťaže.

Osveta na podporu hospodárskej súťaže

S cieľom zvýšiť účinnosť politiky hospodárskej súťaže EÚ sa Komisia v roku 2021 zapájala do podpory politiky hospodárskej súťaže a osvety na viacerých úrovniach, a to najmä účasťou výkonnej podpredsedníčky Margrethe Vestagerovej na podujatiach a na tlačových konferenciách. Na informovanie o prínosoch politiky hospodárskej súťaže sa použili tlačové správy, informačné bulletiny a sociálne médiá. Zorganizovali sa aj osobitné podujatia na medzinárodnej úrovni alebo spolu s členskými štátmi. Z dôvodu pandémie COVID-19 sa v roku 2021 väčšina podujatí konala vo virtuálnych a/alebo hybridných formátoch.

3. Prínos presadzovania politiky hospodárskej súťaže k digitálnej transformácii a silnému a odolnému jednotnému trhu

Predsedníčka Komisie von der Leyenová prostredníctvom hlavného cieľa iniciatívy nazvanej Európa pripravená na digitálny vek určila digitálnu oblasť ako jednu z najvyšších priorít mandátu tejto Komisie. Ak chcú firmy na konkurenčných trhoch prosperovať, musia inovovať a zvyšovať svoju efektivitu⁵⁰. To platí tak pre rýchlo napredujúce digitálne trhy orientované na inovácie, ako aj pre trhy, ktoré ešte digitálne nie sú. Účinné presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže EÚ a regulačné reformy majú zásadný význam pre digitálnu transformáciu hospodárstva EÚ, pre zotavenie z pandémie COVID-19 a pre posilnenie odolnosti jednotného trhu.

3.1. Prínos presadzovania antitrustových pravidiel k digitálnej transformácii a silnému a odolnému jednotnému trhu.

Komisia v roku 2021 pokračovala v dôraznom presadzovaní pravidiel hospodárskej súťaže s cieľom riešiť obmedzenia hospodárskej súťaže na jednotnom trhu.

Na trhoch s počítačovými videohrami Komisia uložila spoločnosti Valve, vlastníčkovi online hernej platformy Steam, a piatim vydavateľom – *Bandai Namco*, *Capcom*, *Focus Home*, *Koch Media* a *ZeniMax* – pokutu v celkovej výške 7,8 milióna EUR za obmedzenie cezhraničného predaja počítačových videohier na základe geografickej polohy zákazníkov v rámci EHP (ďalej len „geografické blokovanie“)⁵¹. Pokuty uložené týmto vydavateľom boli nakoniec nižšie a celkovo predstavovali vyše 6 miliónov EUR, pretože spoločnosti s Komisiou

⁵⁰ Význam hospodárskej súťaže a inovácií sa zdôrazňuje aj v oznámení Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom *Stratégia pre MSP pre udržateľnú a digitálnu Európu*, 10. 3. 2020, COM(2020)103 final, a v oznámení Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom „Aktualizácia novej priemyselnej stratégie 2020: Budovanie silnejšieho jednotného trhu pre obnovu Európy“, 25.5.2021, COM(2021) 350 final.

⁵¹ Veci AT.40413, *Focus Home*; AT.40414, *Koch Media*; AT.40420, *ZeniMax*; AT.40422, *Bandai Namco* a AT.40424, *Capcom*. Pozri https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_170.

spolupracovali. Spoločnosť Valve sa rozhodla nespolupracovať a dostala pokutu viac ako 1,6 milióna EUR.

V apríli 2021 vydala Komisia oznámenie námietok určené spoločnosti *Apple*, v ktorom predbežne zistila, že spoločnosť *Apple* narušila hospodársku súťaž na trhu streamovania hudby, keďže zneužívala svoje dominantné postavenie na distribúciu aplikácií na streamovanie hudby cez svoj obchod s aplikáciami App Store⁵². Komisia namieta proti povinnému používaniu vlastného mechanizmu nákupu v rámci aplikácie spoločnosti *Apple*, na ktorý musia vývojári aplikácií na streamovanie hudby pristúpiť, aby mohli distribuovať svoje aplikácie cez obchod s App Store spoločnosti *Apple*. Komisia je takisto znepokojená tým, že spoločnosť *Apple* uplatňuje voči vývojárom aplikácií určité obmedzenia, ktorými im bráni informovať používateľov zariadení iPhone a iPad o alternatívnych a lacnejších možnostiach nákupu.

Komisia takisto pokračovala vo vyšetrovaní možného protisúťažného konania spoločnosti *Amazon*⁵³. Komisia má obavy, že spoločnosť *Amazon* narušuje hospodársku súťaž na online maloobchodných trhoch tým, že systematicky využíva neverejné obchodné údaje nezávislých predajcov, ktorí predávajú na trhovisku spoločnosti *Amazon*. Túto prax spoločnosť *Amazon* využíva v prospech svojho vlastného maloobchodného predaja, ktorý týmto tretím stranám priamo konkuruje. Komisia v samostatnej veci vyšetruje podozrenie, že spoločnosť *Amazon* zvyhodňuje svoje vlastné maloobchodné ponuky na úkor predajcov na trhovisku spoločnosti *Amazon*, ktorí využívajú logistické a doručovacie služby spoločnosti *Amazon*.

⁵² Vec AT.40437, *Apple – App Store Practices (music streaming)* [Apple – Praktiky obchodu s aplikáciami (streamovanie hudby)]. Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_21_2093.

⁵³ Vec AT.40462, *Amazon Marketplace* a vec AT.40703, *Amazon – Buy Box*. Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2077.

V júni 2021 začala Komisia konanie vo veci formálneho antitrustového zisťovania s cieľom posúdiť, či spoločnosť *Facebook* porušila pravidlá hospodárskej súťaže EÚ tým, že použila reklamné údaje získané najmä od inzerentov na to, aby im konkurovala na trhoch, na ktorých je aktívna aj spoločnosť *Facebook*, napríklad v oblasti inzercie⁵⁴. Komisia sa obáva, že spoločnosť *Facebook* využíva údaje od konkurenčných poskytovateľov pri inzercii na sociálnej sieti spoločnosti *Facebook*, aby zabezpečila služby *Facebook Marketplace* konkurenčnú výhodu. V rámci formálneho antitrustového vyšetovania sa takisto posúdi, či spoločnosť *Facebook* prepája svoju online inzertnú službu *Facebook Marketplace* do vlastnej sociálnej siete. Komisia preskúma, či spôsob, akým je služba *Facebook Marketplace* začlenená do sociálnej siete, je formou protisúťažného spojenia, ktoré poskytuje spoločnosti výhodu pri oslovení zákazníkov a vylučuje konkurenčné online inzertné služby.

V júni 2021 začala Komisia formálne antitrustové vyšetovanie v sektore online reklamy. Komisia vyšetruje, či spoločnosť *Google* uprednostnila svoju vlastnú technológiu online grafickej reklamy v dodávateľskom reťazci reklamných technológií v prospech *YouTube* a na úkor konkurenčných poskytovateľov služieb reklamných technológií, inzerentov a online vydavateľov⁵⁵. V rámci tohto formálneho vyšetovania sa okrem toho preskúma, či *Google* nenarušuje hospodársku súťaž tým, že obmedzuje prístup tretích strán k údajom používateľov na reklamné účely na webových stránkach a v aplikáciách, pričom si takéto dáta rezervuje na vlastné použitie. Vyšetovanie Komisie sa zameriava na grafickú reklamu, v rámci ktorej spoločnosť *Google* ponúka inzerentom, ako aj vydavateľom celý rad služieb.

V novembri 2021 Všeobecný súd vo veľkej miere potvrdil⁵⁶ predchádzajúce rozhodnutie Komisie vo veci služby porovnávania cien spoločnosti *Google Shopping*.

⁵⁴ Vec AT.40684, *Facebook leveraging* (Pákový efekt Facebooku). Pozri:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1.2.3.

⁵⁵ Vec AT.40670, *Google - Adtech and Data-related practices* (*Google* – Praktiky súvisiace s reklamnými technológiami a údajmi). Pozri:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1.2.3.

⁵⁶ Rozsudok Všeobecného súdu z 10. novembra 2021, vec T-612/17, *Google LLC a Alphabet, Inc./Európska komisia*, EU:T:2021:763.

Vec Google Search (Shopping)

V júni 2017 uložila Komisia spoločnosti Google pokutu vo výške 2,42 miliardy EUR za zneužívanie dominantného postavenia na trhu internetových vyhľadávačov spočívajúce v tom, že spoločnosť protiprávne zvýhodňovala ďalší produkt spoločnosti Google, svoju vlastnú službu porovnávania cien⁵⁷. Funkcia porovnávania cien spoločnosti Google pre Európu je produkt, ktorý umožňuje spotrebiteľom porovnávať produkty a ceny online a vyhľadávať ponuky od online predajcov vrátane online obchodov výrobcov, platforiem (ako sú Amazon a eBay) a ďalších opätovných predajcov. V roku 2008 zaviedla spoločnosť Google stratégiu, ktorá mala presadzovať jej službu porovnávania cien. V dôsledku nezákonného postupu spoločnosti Google sa návštevnosť jej služby porovnávania cien výrazne zvýšila, zatiaľ čo konkurenti dlhodobo zaznamenávali značné straty návštevnosti. Spoločnosť Google v nadväznosti na rozhodnutie Komisie zmenila tzv. nákupné políčko (shopping box) tak, aby sa v ňom mohli zobrazovať aj služby porovnávania cien tretích strán. V novembri 2021 Všeobecný súd vo veľkej miere potvrdil rozhodnutie Komisie⁵⁸.

Na trhu s farmaceutickými výrobkami prijala Komisia vo februári 2021 súbor záväzkov, ktoré ponúkla spoločnosť *Aspen*⁵⁹, v nadväznosti na prešetrovanie údajného stanovovania nadmerne vysokých cien spoločnosti Aspen. Spoločnosť Aspen sa zaviazala, že v celej Európe (okrem Talianska) zníži ceny v prípade šiestich liekov, ktoré sú nevyhnutné na liečbu závažných foriem rakoviny krvi vrátane myelómu a leukémie, v priemere o 73 %. Týmto znížením cien sa pre systémy zdravotnej starostlivosti EÚ ušetria značné sumy a zabezpečí sa ďalšia dostupnosť týchto liekov na trhu.

V marci 2021 začala Komisia konanie vo veci formálneho antitrustového vyšetrovania s cieľom zistiť, či spoločnosť *Teva* protizákonne zablokovala alebo oddialila vstup nových firiem, ktoré konkurujú jej úspešnému lieku Copaxone, na úkor pacientov a systémov zdravotnej starostlivosti⁶⁰.

V marci 2021 Súdny dvor Európskej únie potvrdil predchádzajúce rozhodnutie Komisie vo veci Lundbeck týkajúce sa dohôd o platbách za oddialenie vstupu na trh.

Rozsudok Súdneho dvora vo veci Lundbeck⁶¹

V prípade Lundbeck Súdny dvor Európskej únie plne potvrdil prístup Komisie⁶² k dohodám o platbách za oddialenie vstupu na trh v súvislosti s patentovými spormi. V dohodách o platbách za oddialenie vstupu na trh ponúka farmaceutická spoločnosť výrobcem generických liekov platby či inú hodnotu, a tým ich motivuje k tomu, aby upustili od vstupu na trh alebo ho oddialili. V roku 2002 uzavrela spoločnosť Lundbeck niekoľko dohôd s rôznymi výrobcami generických liekov, ktoré sa týkali

⁵⁷ Vec AT.39740, *Google Search (Shopping)*. Pozri: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39740/39740_14996_3.pdf.

⁵⁸ Rozsudok Všeobecného súdu z 10. novembra 2021, vec T-612/17, *Google LLC a Alphabet, Inc./Európska komisia*, EU:T:2021:763.

⁵⁹ Vec AT.40394, *Aspen*, Rozhodnutie Komisie z 10. februára 2021, ktoré sa týka konania podľa článku 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a článku 54 Dohody o EHP, C(2021) 724 final.

⁶⁰ Vec AT.40588, *Teva Copaxone*. Pozri: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseff/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1,2,3.

⁶¹ Rozsudky Súdneho dvora z 25. marca 2021, C-586/16 P, *Sun Pharmaceutical Industries a Ranbaxy (UK)/Komisia*, EU:C:2021:241; C-588/16 P, *Generics (UK)/Komisia*, EU:C:2021:242; C-591/16 P, *Lundbeck/Komisia*, EU:C:2021:243; C-601/16 P, *Arrow Group a Arrow Generics/Komisia*, EU:C:2021:244; C-611/16 P, *Xellia Pharmaceuticals a Alpharma/Komisia*, EU:C:2021:245; a C-614/16 P, *Merck KGaA/Komisia*, EU:C:2021:246.

⁶² Rozhodnutie Komisie z 19. júna 2013, ktoré sa týka konania podľa článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a článku 53 Dohody o EHP (Vec AT.39226 – Lundbeck).

generických verzií patentovaného lieku citalopram, komerčne veľmi úspešného antidepresíva. Tieto spoločnosti sa so spoločnosťou Lundbeck dohodli, že nevstúpia na trh výmenou za značné platby v hotovosti a iné stimuly. Tieto stimuly predstavovali desiatky miliónov eur. Spoločnosť Lundbeck interne hovorila o založení „klubu“ a o tom, že výrobcovia generík si prídu na „peknú kôpku dolárov“. Súdny dvor potvrdil hodnotenie Komisie, že takéto dohody o platbách za oddialenie vstupu na trh predstavujú obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, pretože platby či iné hodnoty nemohli mať žiadne iné vysvetlenie než záujem strán vzájomne si nekonkurovať na základe kvality. Súdny dvor takisto potvrdil, že v čase uzavretia dohôd bola spoločnosť Lundbeck a výrobcovia generických liekov potenciálnymi konkurentmi, pretože mali skutočné a konkrétne možnosti vstúpiť na trh a konkurovať spoločnosti Lundbeck. Okrem toho nečelili žiadnym neprekonateľným prekážkam vstupu na trh.

Komisia v nadväznosti na začatie antitrustového vyšetrovania v odvetví spotrebiteľského internetu vecí v roku 2020⁶³ uverejnila v júni 2021 predbežnú správu na konzultáciu⁶⁴. Odvetvové vyšetrovanie sa zameralo na produkty a služby súvisiace s digitálnymi hlasovými asistentmi, inteligentnými domácimi zariadeniami a nositeľnými zariadeniami. Záverečná správa a sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie boli uverejnené v januári 2022⁶⁵.

Záverečná správa odvetvového vyšetrovania týkajúceho sa spotrebiteľského „internetu vecí“.

V januári 2022 Komisia uverejnila výsledky odvetvového vyšetrovania v oblasti spotrebiteľského internetu vecí⁶⁶. Toto odvetvie rýchlo rastie a stúpa dopyt po hlasových asistentoch ako používateľských rozhraní, ktoré umožňujú interakciu s inými inteligentnými zariadeniami a so službami spotrebiteľského internetu vecí. Zistilo sa niekoľko potenciálnych problémov v oblasti hospodárskej súťaže, napr. exkluzivita a viazaný predaj v prípade hlasových asistentov, obmedzenie možnosti používať rôznych hlasových asistentov na tom istom inteligentnom zariadení, nedostatočná interoperabilita a obmedzenie funkcií inteligentných zariadení tretích strán a služieb spotrebiteľského internetu vecí. Zložité normalizačné prostredie a zložité prostredie proprietárnych technológií môže mať nepriaznivý vplyv na potenciál rastu produktov spotrebiteľského internetu vecí. Ďalším problémom bolo obmedzenie funkcií na priame použitie, ktoré majú používatelia k dispozícii. Inými potenciálnymi obmedzeniami hospodárskej súťaže boli predinštalácie, predvolené nastavenia a prominentné umiestnenie služieb spotrebiteľského internetu vecí v inteligentných zariadeniach alebo v súvislosti s hlasovými asistentmi. Informácie zhromaždené počas odvetvového vyšetrovania týkajúceho sa spotrebiteľského segmentu internetu vecí budú slúžiť ako usmernenie pre budúce opatrenia Komisie v oblasti presadzovania práva a regulácie. Zároveň prispievajú k legislatívnej rozprave o návrhu aktu o digitálnych trhoch, ktorý predložila Komisia.

3.2. Prínos kontroly fúzií k digitálnej transformácii a k silnému a odolnému jednotnému trhu

Kontrolou fúzií sa zabezpečuje, že sa konsolidácia uskutoční tak, aby sa zachoval dostatočný konkurenčný tlak na trhoch, ktorých sa fúzia týka. Kontrola fúzií bráni vzniku štruktúr trhu, kde podniky a spotrebiteľia majú príliš malý výber, zaznamenávajú nižšiu úroveň inovácií, nižšiu kvalitu alebo vyššie ceny. Kontrola fúzií si vyžaduje posúdenie pozitívnych a negatívnych účinkov konsolidácie.

⁶³ Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_20_1326.

⁶⁴ Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_21_2884.

⁶⁵ Pozri https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_402.

⁶⁶ *Commission Staff Working Document – Report from the Commission to the Council and the European Parliament: Final report – Sector inquiry into consumer Internet of Things* (Pracovný dokument útvarov Komisie – Správa Komisie Rade a Európskemu parlamentu: Záverečná správa – odvetvové vyšetrovanie v oblasti spotrebiteľského internetu vecí), SWD(2022) 10 final, 20.1.2022.

V roku 2021 zostala činnosť Komisie v oblasti fúzií na veľmi vysokej úrovni. Komisia prijala 396 rozhodnutí o fúziách v rôznych odvetviach (v roku 2020 Komisia prijala 352 rozhodnutí o fúziách), z ktorých 309 bolo schválených na základe zjednodušeného postupu. Komisia zasiahla v prípade 14 navrhovaných akvizícií, z ktorých 11 transakcií bolo podmienčne schválených. Strany upustili od troch oznámených transakcií a v druhej fáze ich stiahli.

V marci 2021 Komisia na základe hĺbkového vyšetrovania a pod istými podmienkami schválila akvizíciu spoločnosti *Eaton Hydraulics* spoločnosťou *Danfoss*⁶⁷. Spoločnosť dodáva hydraulické komponenty používané v poľnohospodárskych, priemyselných a stavebných strojoch. Závazky reagovali na obavy Komisie týkajúce sa porušovania pravidiel hospodárskej súťaže a zabezpečili, aby výrobcovia strojov v dolnej časti reťazca mohli naďalej využívať konkurenčné ceny a mali možnosť širokého výberu inovatívnych komponentov pre svoje výrobky.

V marci 2021 Komisia na základe hĺbkového vyšetrovania a pod istými podmienkami schválila akvizíciu spoločnosti *GrandVision* spoločnosťou *EssilorLuxottica*⁶⁸. Spoločnosť pôsobí na trhoch výrobkov očnej optiky (slnečné okuliare, šošovky a rámy) a v maloobchodnom predaji týchto výrobkov. Svojím zásahom Komisia zabezpečila zachovanie dynamickej hospodárskej súťaže na maloobchodnej úrovni v prospech zákazníkov v Belgicku, Taliansku a Holandsku.

V apríli 2021 sa spoločnosti *Air Canada* a *Transat* rozhodli odstúpiť od navrhovanej dohody o fúzii⁶⁹. Došlo k tomu po hĺbkovom vyšetrovaní Komisie v súvislosti s navrhovanou akvizíciou oznámenou v apríli 2020, ktoré sa zameralo na prekrývajúce sa operácie strán v oblasti služieb osobnej leteckej dopravy medzi EHP a Kanadou. Podľa predbežných zistení Komisie by navrhovaná transakcia vyvolala obavy z narušenia hospodárskej súťaže na veľkom počte transatlantických trás a na základe výsledkov testu trhu sa nápravné opatrenia ponúknuté zmluvnými stranami javili ako nedostatočné.

V decembri 2021 sa skupina *International Consolidated Airlines Group (IAG)* a *Air Europa* rozhodli odstúpiť od navrhovanej dohody o fúzii⁷⁰. Odstúpenie nasledovalo po hĺbkovom vyšetrovaní Komisie v súvislosti s navrhovanou akvizíciou spoločnosti *Air Europa* spoločnosťou *IAG*, ktorá kontroluje spoločnosti *Iberia*, *British Airways* a niekoľko ďalších leteckých spoločností⁷¹. Komisia sa obávala, že navrhovaná transakcia by mohla výrazne obmedziť hospodársku súťaž na 70 trasách letov z jedného mesta do druhého v rámci Španielska a v smere do a zo Španielska, kde obidve letecké spoločnosti ponúkajú priame služby.

V roku 2021 Komisia pokračovala v hĺbkovom vyšetrovaní navrhovanej akvizície spoločnosti *Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering* spoločnosťou *Hyundai Heavy Industries*

⁶⁷ Vec M.9820 – *Danfoss/Eaton Hydraulics*.

⁶⁸ Vec M.9569 – *EssilorLuxottica/Grandvision*.

⁶⁹ Vec M.9489 – *Air Canada/Transat*.

⁷⁰ Vec M.9637 – *IAG/Air Europa* (Ú. v. EÚ C 519, 22.12.2021, s. 2).

⁷¹ Vec M.9637 – *IAG/Air Europa*.

Holding. V januári 2022 Komisia fúziu zakázala, pretože by tým došlo k vzniku dominantného postavenia zlúčeného podniku a obmedzila sa hospodárska súťaž na svetovom trhu v oblasti výstavby veľkých cisternových lodí na prepravu skvapalneného zemného plynu. Skvapalnený zemný plyn (LNG) prispieva k diverzifikácii energetických zdrojov EÚ a zlepšuje energetickú bezpečnosť.

3.3. Prínos kontroly štátnej pomoci k digitálnej transformácii a odolnosti jednotného trhu

Širokopásmová infraštruktúra, ktorá spĺňa požiadavky na veľmi vysokú digitálnu rýchlosť, kapacity a kvalitu, má zásadný význam pre splnenie cieľov EÚ v oblasti pripojiteľnosti do roku 2025 stanovených v oznámení o dosiahnutí gigabitovej spoločnosti v EÚ do roku 2025⁷² a v digitálnej stratégii⁷³, ako aj cieľov EÚ týkajúcich sa pripojenia do roku 2030 stanovených v digitálnom kompase do roku 2030⁷⁴. Štátna pomoc prispieva k zavádzaniu výkonných širokopásmových sietí v EÚ tým, že rieši zlyhania trhu, čiže v situáciách a oblastiach, keď neexistujú stimuly pre obchodné subjekty na to, aby poskytli dostatočné širokopásmové pokrytie.

V roku 2021 Komisia okrem projektov na podporu zavádzania a používania pevných širokopásmových služieb schválila niekoľko projektov týkajúcich sa zavádzania mobilných širokopásmových služieb vrátane nemeckej schémy pomoci⁷⁵ vo výške 2,1 milióna EUR v máji 2021 a španielskej schémy na podporu zavedenia pasívnej infraštruktúry na poskytovanie mobilných komunikačných služieb v oblastiach bez mobilného pokrytia 4G v decembri 2021⁷⁶.

V júni 2021 Komisia zistila, že pomoc, ktorú dostali terestriálni prevádzkovatelia na rozšírenie terestriálnej televíznej platformy do odľahlých oblastí Španielska, je v rozpore s pravidlami EÚ o štátnej pomoci. Po zrušení rozhodnutia Komisie z roku 2013 (týkajúceho sa všetkých regiónov okrem Kastílie-La Mancha) Komisia potvrdila, že prevádzkovatelia terestriálnych platforiem získali v rokoch 2005 až 2008 selektívnu výhodu nad svojimi konkurentmi nezlučiteľnú s vnútorným trhom. Súdny dvor potvrdil rozhodnutie Komisie týkajúce sa Kastílie-La Mancha v septembri 2018⁷⁷. Keďže Španielsko vymohlo späť len časť

⁷² Oznámenie Komisie s názvom Pripojenie pre konkurencieschopný jednotný digitálny trh – smerom k európskej gigabitovej spoločnosti, COM(2016) 587 final, 14.9.2016.

⁷³ Oznámenie Komisie: Formovanie digitálnej budúcnosti Európy, 19.2.2020. Pozri: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf.

⁷⁴ Oznámenie Komisie Digitálny kompas do roku 2030: digitálne desaťročie na európsky spôsob, COM(2021) 118 final, 9.3.2021.

⁷⁵ Vec SA.59574, *Germany – Deployment of high-performance mobile infrastructure in Germany – DE* (Nemecko – Zavedenie vysokovýkonnej mobilnej infraštruktúry v Nemecku – DE) (Ú. v. EÚ C 410, 8.11.2021, s. 1).

⁷⁶ Vec SA.64394 RRF – *Spain – National aid scheme for passive infrastructure for mobile networks* (Španielsko – Národná schéma pomoci na pasívnu infraštruktúru pre mobilné siete).

⁷⁷ Rozsudok Súdneho dvora z 20. septembra 2018, C-114/17, *Španielske kráľovstvo/Európska komisia*, EU:C:2018:309.

tejto podpory, Komisia začala konanie na Súdnom dvore. V apríli 2021 Súdny dvor rozhodol, že Španielsko pomoc nevymohlo (C-704/19)⁷⁸. Vymáhanie tejto pomoci pokračuje.

4. Prínos presadzovania politiky hospodárskej súťaže k zelenej transformácii

Politika EÚ v oblasti hospodárskej súťaže má dobré predpoklady na to, aby prispela k dosahovaniu environmentálnych cieľov EÚ a jej cieľov v oblasti klímy vrátane dekarbonizácie hospodárstva a prechodu odvetvia dopravy od znečisťujúcich fosílnych palív k alternatívnym palivám v súlade s politikou Komisie v oblasti mobility. Presadzovanie práva hospodárskej súťaže prispieva k Európskej zelenej dohode⁷⁹ tým, že zachováva efektívnosť, spravodlivé podmienky a inovačnú schopnosť trhov. V tejto súvislosti má účinné presadzovanie v rámci nástroja štátnej pomoci kľúčový význam pri predchádzaní narušeniam hospodárskej súťaže na jednotnom trhu.

Vo februári 2021 GR pre hospodársku súťaž zorganizovalo konferenciu zainteresovaných strán, na ktorej sa diskutovalo o tom, ako zlepšiť súčinnosť antitrustovej politiky, politiky v oblasti fúzií a politiky v oblasti štátnej pomoci s politikami v oblasti životného prostredia a klímy. GR pre hospodársku súťaž v nadväznosti na túto konferenciu uverejnilo v septembri 2021 stručný prehľad týkajúci sa politiky hospodárskej súťaže o tom, ako politika hospodárskej súťaže môže a bude podporovať ciele Európskej zelenej dohody⁸⁰.

4.1. Prínos kontroly štátnej pomoci k zelenej transformácii

V roku 2021 schválila Komisia niekoľko opatrení štátnej pomoci určených na podporu zelenej transformácie EÚ. Komisia schválila najmä 18 opatrení na podporu energie z obnoviteľných zdrojov a sedem opatrení na podporu ekologickej mobility.

V januári 2021 prijala Komisia rozhodnutie, ktorým sa schvaľuje druhý dôležitý projekt spoločného európskeho záujmu týkajúci sa batérií⁸¹. Projekt s názvom „Európska inovácia v oblasti batérií“ bude podporovať výskum a inováciu v rámci hodnotového reťazca odvetvia batérií. Na financovanie projektu poskytne dvanásť členských štátov v nadchádzajúcich rokoch prostriedky do výšky 2,9 miliardy EUR. Očakáva sa, že financovaním z verejných zdrojov sa uvoľní ďalších 9 miliárd EUR súkromných investícií. Projekt dopĺňa prvý dôležitý

⁷⁸ Rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 2021, C-704/19 *Európska komisia/Španielske kráľovstvo*, EU:C:2021:342.

⁷⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Európska zelená dohoda, COM(2019) 640 final.

⁸⁰ https://ec.europa.eu/competition-policy/index/news/competition-policy-brief-12021-policy-support-europes-green-ambition-2021-09-10_en.

⁸¹ Štátna pomoc: Komisia schválila podporu z verejných zdrojov dvanástich členských štátov vo výške 2,9 miliardy EUR na druhý celoeurópsky projekt výskumu a inovácie týkajúci sa celého hodnotového reťazca batérií, tlačová správa Komisie z 26. januára 2021. Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/IP_21_226. Verzia rozhodnutia, ktorá nemá dôverný charakter, bude dostupná v registri štátnej pomoci na webovom sídle venovanom hospodárskej súťaži pod číslami vecí SA.55855 (Rakúsko), SA.55840 (Belgicko), SA.55844 (Chorvátsko), SA.55846 (Fínsko), SA.55858 (Francúzsko), SA.55831 (Nemecko), SA.56665 (Grécko), SA.55813 (Taliansko), SA.55859 (Poľsko), SA.55819 (Slovensko), SA.55896 (Španielsko) a SA.55854 (Švédsko). Pozri: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/register/.

projekt spoločného európskeho záujmu týkajúci sa hodnotového reťazca batérií schválený v decembri 2019⁸². Je v súlade s politikami Komisie týkajúcimi sa prechodu od používania fosílnych palív k technológiám alternatívnych palív a k zelenej a digitálnej transformácii hospodárstva EÚ v rámci Európskej zelenej dohody a digitálnej stratégie⁸³, ako aj zvýšenia odolnosti hospodárstva EÚ.

Vo februári 2021 schválila Komisia rumunské plány na podporu modernizácie systému diaľkového vykurovania v Bukurešti⁸⁴. Opatrenie pomoci vo výške 254 miliónov EUR financované zo štrukturálnych fondov EÚ pomôže Rumunsku splniť ciele energetickej efektívnosti a prispeje k zníženiu emisií skleníkových plynov a iných znečisťujúcich látok bez toho, aby neprimerane narušilo hospodársku súťaž.

V apríli 2021 schválila Komisia predĺženie platnosti a úpravu nemeckej schémy na podporu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a z banského plynu, ako aj zníženie poplatkov na financovanie podpory pre elektrinu z obnoviteľných zdrojov energie. Zníženie poplatkov sa umožní energeticky náročným spoločnostiam a na pobrežné zásobovanie elektrickou energiou lodí počas kotvenia v prístavoch.

V máji 2021 schválila Komisia dánsku schému pomoci na podporu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov. Opatrenie pomôže Dánsku splniť ciele v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov bez toho, aby sa neprimerane narušila hospodárska súťaž, a prispeje k splneniu európskeho cieľa, ktorým je dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050⁸⁵.

V júni 2021 schválila Komisia predĺženie a úpravu existujúcej nemeckej schémy na podporu výroby elektriny v nových, modernizovaných a renovovaných vysokoúčinných zariadeniach na kombinovanú výrobu elektrickej energie a tepla. Schválená schéma podporí energetickú efektívnosť a prispeje k ďalšiemu zníženiu emisií CO₂⁸⁶.

V júli 2021 schválila Komisia francúzsku schému vo výške 30,5 miliardy EUR na podporu prevádzkovateľov solárnych elektrární na pevnine, veterných elektrární na pevnine a vodných elektrární. Opatrenie pomôže Francúzsku splniť ciele v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov bez toho, aby sa neprimerane narušila hospodárska súťaž, a prispeje k splneniu európskeho cieľa, ktorým je dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050⁸⁷.

⁸² Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_19_6705.

⁸³ Oznámenie Komisie: Formovanie digitálnej budúcnosti Európy, 19.2.2020. Pozri: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf.

⁸⁴ Vec SA.57425, *Romania – Support measure for the upgrade of the Bucharest Municipality District heating network* (Rumunsko – Podporné opatrenie na modernizáciu siete diaľkového vykurovania v Bukurešti) (Ú. v. EÚ C 177, 7.5.2021, s. 1).

⁸⁵ Vec SA.56831, *Denmark – Multi-technology RES tenders 2021 – 2024* (Dánsko – Verejné súťaže v oblasti OZE pre viaceré technológie na roky 2021 – 2024) (Ú. v. EÚ C 214, 4.6.2021, s. 1).

⁸⁶ Vec SA.56826, *Germany – 2020 reform of support for cogeneration* (Nemecko – reforma podpory kogenerácie z roku 2020) (Ú. v. EÚ C 306, 30.7.2021, s. 1).

⁸⁷ Vec SA.50272, *France – Appels d’offres pour les renouvelables 2021-2026* (Ú. v. EÚ C 450, 5.11.2021, s. 1).

Okrem toho Komisia v decembri 2021 schválila nemeckú schému vo výške 900 miliónov EUR na podporu investícií do výroby čistého vodíka v krajinách mimo EÚ, ktorý sa potom bude dovážať a predávať v EÚ⁸⁸. Cieľom schémy s názvom H2Global je uspokojiť dopyt EÚ po čistom vodíku, ktorý by sa mal v nasledujúcich rokoch zvýšiť, a to podporou rozvoja nevyužitého potenciálu obnoviteľných zdrojov mimo EÚ. Schéma H2Global bude okrem toho podporovať projekty vedúce k podstatnému zníženiu emisií skleníkových plynov v súlade s cieľmi v oblasti životného prostredia a klímy stanovenými v Európskej zelenej dohode.

4.2. Prínos presadzovania antitrustových pravidiel a kontroly fúzií k zelenej transformácii

V júli 2021 Komisia zistila, že výrobcovia automobilov *Daimler*, *BMW* a skupina *Volkswagen* (*Volkswagen*, *Audi* a *Porsche*) porušili antitrustové pravidlá EÚ tým, že uzavreli tajnú dohodu týkajúcu sa technického rozvoja v oblasti čistenia oxidov dusíka pre dieselové vozidlá⁸⁹. Komisia uložila pokuty vo výške 875,2 milióna EUR po tom, ako všetky strany súhlasili s urovnaním veci v rámci konania o urovnaní v prípade uvedeného kartelu. Spoločnosť *Daimler* nebola pokuta uložená, pretože Komisii odhalila existenciu kartelu. Výrobcovia automobilov sa dohodli, že nevyužijú celý potenciál spoločne vyvinutej technológie na obmedzenie škodlivých emisií dieselových vozidiel tým, že sa navzájom informovali, že si nebudú konkurovať pri plnení emisných noriem EÚ pre automobily nad stanovený rámec.

V apríli 2021 Komisia uložila železničným spoločnostiam *Österreichische Bundesbahnen* (ÖBB), *Deutsche Bahn* (DB) a *Société Nationale des Chemins de fer belges/Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen* (SNCB) pokutu v celkovej výške 48 miliónov EUR za účasť v karteli o pridelovaní zákazníkov⁹⁰. Porušenie sa týkalo služieb cezhraničnej železničnej nákladnej dopravy v EÚ poskytovaných spoločnosťami ÖBB, DB a SNCB v rámci modelu del'by nákladu a vykonávaných v tzv. ucelených vlakoch⁹¹. Z vyšetrovania Komisie vyplynulo, že tieto tri železničné spoločnosti koordinovali svoje konanie tak, že si vymieňali tajné informácie o žiadostiach zákazníkov o konkurenčné ponuky a vzájomne si poskytovali predstierané cenové ponuky s cieľom chrániť svoje podnikanie.

V septembri 2021 prijala Komisia právne záväzné opatrenia, ktoré navrhlo Grécko v snahe umožniť konkurentom štátnej energetickej spoločnosti *Public Power Corporation* (PPC)

⁸⁸ Vec SA.62619 *Germany – H2Global* (Nemecko – H2Global). Verejná verzia tohto rozhodnutia ešte nie je k dispozícii. Pozri:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1,2,3.

⁸⁹ Vec AT.40178, *Car Emissions* (Automobilové emisie), pozri:

https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases1/202146/AT_40178_8022289_3048_5.pdf.

⁹⁰ AT.40330 – *Rail cargo* (Železničná nákladná doprava). Vec Pozri:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1,2,3.

⁹¹ V rámci modelu del'by nákladu, čo je zmluvný model podľa medzinárodných právnych predpisov v oblasti železničnej dopravy, stanovujú železničné podniky vykonávajúce službu cezhraničnej železničnej dopravy zákazníkovi jednu celkovú cenu za službu vyžadovanú na základe jednej viacstrannej zmluvy.

nakupovať viac elektrickej energie na dlhodobejšom základe⁹². Grécko predložilo tieto opatrenia s cieľom odstrániť narušenie spôsobené výlučným prístupom spoločnosti PPC k výrobe elektrickej energie z hnedého uhlia, čo podľa Komisie a súdov EÚ vytvára nerovnosť príležitostí na gréckych trhoch s elektrickou energiou. Platnosť navrhovaných nápravných opatrení zanikne, keď sa skončí komerčná prevádzka existujúcich elektrární na hnedé uhlie, resp. najneskôr 31. decembra 2024⁹³.

V decembri 2021 uložila Komisia spoločnosti *Abengoa S.A.* a jej dcérskej spoločnosti *Abengoa Bionenergía S.A.*⁹⁴ pokutu vo výške 20 miliónov EUR za účasť na karteli týkajúcom sa mechanizmu tvorby veľkoobchodných cien na európskom trhu s etanolom. Biopalivá môžu prispieť k podpore čistejšej dopravy a k zníženiu emisií skleníkových plynov, a preto zohrávajú kľúčovú úlohu pri zelenej transformácii.

V oblasti kontroly fúzií Komisia v decembri 2021 podmienene schválila akvizíciu spoločnosti *Suez* spoločnosťou *Veolia*⁹⁵. *Veolia* a *Suez* pôsobia v odvetviach úpravy vody a nakladania s odpadom. Tieto dve spoločnosti ponúkajú širokú škálu služieb obciam a priemyselným zákazníkom. Z vyšetrovania Komisie vyplynulo, že by transakcia viedla k významnému horizontálnemu prekryvaniu na viacerých trhoch vo Francúzsku a v EHP. Tieto prekryvania by znamenali riziko odstránenia konkurenčného tlaku, ktorý spoločnosť *Suez* vyvíja na spoločnosť *Veolia*. Zákazníci by mali preto menší výber riešení v oblasti služieb, ktoré by sa často obmedzovali na zlúčený subjekt, a ich skutočná vyjednávacía sila by bola nulová.

5. Prínos politiky hospodárskej súťaže k hospodárstvu, ktoré pracuje v prospech ľudí

Sociálne trhové hospodárstvo je jedným zo základov, na ktorom je postavená EÚ, a politika EÚ v oblasti hospodárskej súťaže je jeho oporou. V roku 2021 GR pre hospodársku súťaž podporilo tento hlavný cieľ tým, že presadzovalo pravidlá hospodárskej súťaže a chránilo hospodársku súťaž za spravodlivých a rovnakých podmienok. Digitálny rozmer sa zohľadnil napríklad pri vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, únie kapitálových trhov, bankovej únie a pri zabezpečovaní účinného zdaňovania⁹⁶.

⁹² Vec AT.38700, *Greek lignite and electricity markets* (Grécke trhy s lignitom a elektrickou energiou). Pozri:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1,2,3.

⁹³ Grécko prijalo rovnaké záväzky voči Euroskupine v roku 2018 ako podmienku uvoľnenia ďalšej finančnej úľavy v rámci Európskeho mechanizmu pre stabilitu na finančnú pomoc Grécku.

⁹⁴ Vec AT.40054, *Ethanol benchmarks* (Referenčné ceny etanolu). Pozri:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40054.

⁹⁵ Vec M.9969, *Veolia/Suez*. Pozri:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1,2,3.

⁹⁶ Oznámenie Komisie: Akčný plán na boj proti daňovým podvodom a na zjednodušenie zdaňovania (2. štvrt'rok 2020) uvedený v upravenom pracovnom programe Komisie na rok 2020 [COM(2020) 440 final], prílohy 1 a 2, 27.5.2020.

5.1. Odolné európske finančné služby

Presadzovanie antitrustových pravidiel vo finančných službách

Politika hospodárskej súťaže EÚ zohráva dôležitú úlohu pri zabezpečovaní toho, aby hospodárska súťaž prebiehala v celom sektore finančných služieb za spravodlivých a rovnakých podmienok. V roku 2021 sa Komisia výrazne zamerala na presadzovanie práva v súvislosti s kartelmi v sektore finančných služieb a uložila pokuty šestnástim rôznym finančným inštitúciám v celkovej výške 740 miliónov EUR.

V apríli 2021⁹⁷ prijala Komisia rozhodnutie proti *Bank of America Merrill Lynch, Crédit Agricole, Credit Suisse* a *Deutsche Bank* za účasť na karteli týkajúcom sa nadnárodných dlhopisov, štátnych dlhopisov a dlhopisov agentúr denominovaných v amerických dolároch (ďalej len „dlhopisy SSA v USD“). Tieto štyri investičné banky spolupracovali prostredníctvom základnej skupiny obchodníkov, ktorí si vymieňali citlivé obchodné informácie. Účastníci kartelu komunikovali prostredníctvom multilaterálnych alebo bilaterálnych chatovacích miestností na termináloch Bloomberg.

V máji 2021 Komisia sankcionovala ďalší kartel, ktorý obchodoval s dlhopismi, a uložila pokuty v celkovej výške 371 miliónov EUR. Komisia dospela k záveru, že *Bank of America, Natixis, Nomura, RBS* (teraz *NatWest*), *UBS, UniCredit* a *WestLB* (teraz *Portigon*) porušili antitrustové pravidlá EÚ. Skupina obchodníkov zamestnaných týmito spoločnosťami sa podieľala na karteli na primárnom a sekundárnom trhu európskych štátnych dlhopisov⁹⁸.

V decembri 2021 Komisia sankcionovala tretí kartel spotového obchodovania na devízovom trhu⁹⁹. Komisia uložila spoločnostiam *Barclays, RBS HSBC* a *Credit Suisse* pokutu v celkovej výške 344 miliónov EUR (k sume 1,7 miliardy EUR, ktorá už bola týmto spoločnostiam uložená v dvoch predchádzajúcich prípadoch devízového obchodovania).

V júni 2021 Komisia vydala oznámenie námietok poisťovni *Insurance Ireland*, združeniu írskych poisťovateľov. Komisia prijala predbežné stanovisko, že poisťovňa *Insurance Ireland* porušila antitrustové pravidlá EÚ tým, že obmedzila hospodársku súťaž na írskom trhu s poistením motorových vozidiel¹⁰⁰.

Presadzovanie pravidiel štátnej pomoci vo finančných službách

Komisia schválila predĺženie niekoľkých existujúcich schém štátnej pomoci, ktoré členským štátom umožňujú naďalej posilňovať odolnosť finančného sektora bez toho, aby museli poskytovať novú štátnu pomoc jednotlivým finančným inštitúciám. Okrem toho Komisia schválila predĺženie schém na reštrukturalizáciu alebo riadny odchod bánk v ťažkostiach

⁹⁷ Vec AT.40346, *Sovereign and Agency bonds* (Štátne dlhopisy a dlhopisy agentúr), https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_2004.

⁹⁸ Vec AT.40324, *European Government Bonds* (Európske štátne dlhopisy). Pozri: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases1/202142/AT_40324_7971056_3662_3.pdf

⁹⁹ Vec AT.40135, *FOREX*, https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_AT_40135.

¹⁰⁰ Vec AT.40511, *Insurance Ireland: Insurance claims database and conditions of access* (Poistenie Írsko: Databáza poistných nárokov a podmienky prístupu). Pozri: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1,2,3.

nachádzajúcich sa v Poľsku¹⁰¹, Írsku¹⁰² a Dánsku¹⁰³ z trhu. Komisia okrem toho riešila potenciálny nedostatok likvidity bánk v Grécku¹⁰⁴. A napokon Komisia schválila predĺženie programov záruk na sekuritizáciu nesplácaných úverov v súlade s trhom v Grécku (Hercules¹⁰⁵) a Taliansku (GACS¹⁰⁶). Tieto programy záruk pomáhajú bankám vyčistiť ich súvahy bez toho, aby došlo k poskytnutiu štátnej pomoci alebo narušeniu hospodárskej súťaže.

V prípade Cypru¹⁰⁷ a Grécka¹⁰⁸ schválila Komisia nepriamu štátnu pomoc viacerým finančným inštitúciám. Schémy štátnej pomoci sú zamerané predovšetkým na poskytovanie sociálnej podpory zraniteľným domácnostiam, ktorým hrozí strata domova. Okrem toho Komisia schválila podporu členských štátov pre nedávno založené MSP a startupy, ktorých rozvoj často brzdí obmedzený prístup k financiám. Na tento účel Komisia schválila zmenu existujúcej schémy rizikového financovania vo Francúzsku¹⁰⁹.

5.2. Fiškálna pomoc a selektívne daňové zvýhodnenia

Komisia v roku 2021 schválila niekoľko schém štátnej pomoci, ktorými sa odložila platba daní v snahe zmierniť hospodárske dôsledky pandémie COVID-19. V januári 2021 Komisia v rámci dočasného rámca pre opatrenia štátnej pomoci schválila schému pomoci vo výške

-
- ¹⁰¹ Vec SA.63002, *Poland – Eleventh prolongation of the Credit Unions Orderly Liquidation Scheme* (Poľsko – Jedenáste predĺženie programu riešenia krízových situácií úverových družstiev) (Ú. v. EÚ C 285, 16.7.2021, s. 1); vec SA.64522, *Poland – Sixth prolongation of the resolution scheme for cooperative banks and small commercial banks* (Poľsko – Šieste predĺženie programu riešenia krízových situácií v prípade družstevných bánk a malých komerčných bánk) (Ú. v. EÚ C 487, 3.12.2021, s. 1).
- ¹⁰² Vec SA.62303, *Ireland – 13th Prolongation of the Credit Union restructuring and stabilisation scheme* (Írsko – Trináste predĺženie schémy na reštrukturalizáciu a stabilizáciu úverových družstiev) (Ú. v. EÚ C 240, 18.6.2021, s. 1); vec SA.100030, *Ireland – 14th Prolongation of the Restructuring and Stabilisation Scheme for the Credit Union Sector* (Írsko – Štrnáste predĺženie schémy na reštrukturalizáciu a stabilizáciu úverových družstiev) (Ú. v. EÚ C 487, 3.12.2021, s. 1) a vec SA.62649, *Ireland – 17th Prolongation of the Credit Union Resolution Scheme 2020-2021* (Írsko – Sedemnáste predĺženie programu riešenia krízových situácií úverových družstiev na roky 2020 –2021) (Ú. v. EÚ C 240, 18.6.2021, s. 1).
- ¹⁰³ Vec SA.58478, *Denmark – Third prolongation of the winding-up scheme for small banks* (Dánsko – Tretie predĺženie systému likvidácie malých bánk) (Ú. v. EÚ C 60, 19.2.2021, s. 1).
- ¹⁰⁴ Vec SA.59030, *Greece – Prolongation of the Liquidity Guarantee Scheme for banks* (Grécko – Predĺženie programu záruk likvidity bánk) (Ú. v. EÚ C 144, 23.4.2021, s. 1).
- ¹⁰⁵ Vec SA.62242, *Greece – Prolongation of the Hercules scheme* (Grécko – Predĺženie systému Hercules) (Ú. v. EÚ C 214, 4.6.2021, s. 1).
- ¹⁰⁶ Vec SA.62880, *Italy – Fourth prolongation of the Italian guarantee scheme for the securitisation of non-performing loans* (Taliansko – Štvrté predĺženie talianskeho programu záruk na sekuritizáciu nesplácaných úverov) (Ú. v. EÚ C 295, 23.7.2021, s. 1).
- ¹⁰⁷ Vec SA.63005, *Cyprus – Scheme for the management of loans granted Cyprus under Government Housing Plans (OIKIA Scheme)* (Cyprus – Schéma správy úverov poskytnutých Cypru v rámci vládnych plánov bývania (schéma OIKIA) (Ú. v. EÚ C 366, 10.9.2021, s. 1).
- ¹⁰⁸ Vec SA.100197, *Greece – Extension of SA.58555 „Temporary primary residence protection scheme“* (Grécko – Predĺženie SA.58555 „Dočasný systém ochrany hlavnej nehnuteľnosti na bývanie“. Oficiálna verzia rozhodnutia ešte nie je uverejnená. Oficiálna verzia rozhodnutia ešte nie je uverejnená. Pozri: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1,2,3
- ¹⁰⁹ Vec SA.59985, *France – Modification de la décision Aide d'État SA. 55869 (2019/N): Dispositif IR-PME pour les investissements dans les FCPI et FIP* (Ú. v. EÚ C 195, 21.5.2021, s. 1).

156 miliónov EUR pre litovské spoločnosti zasiahnuté pandémiou COVID-19¹¹⁰. Verejná podpora zahŕňa odklady platby dane a daňové opatrenia na podporu likvidity (napríklad platby daňových nedoplatkov v splátkach, bezúročné obdobia dlhu, ako aj pozastavenie vymáhania daňového dlhu).

V marci 2021 sa Komisia rozhodla podať na Súdny dvor návrh na začatie konania proti Spojenému kráľovstvu za to, že v plnej miere nevy mohlo neoprávnenú štátnu pomoc do výšky 100 miliónov EUR. Neoprávnená štátna pomoc bola poskytnutá formou oslobodenia od dane v prípade pasívnych príjmov ako úroky a licenčné poplatky na Gibraltári v rokoch 2011 až 2013¹¹¹. Komisia vyhlásila tento režim oslobodenia od dane z príjmu právnických osôb za nezákonný a nezlučiteľný s pravidlami štátnej pomoci v roku 2018 a viac ako dva roky po rozhodnutí Komisie vymohli orgány Gibraltáru necelých 20 % celkovej neoprávnenej pomoci¹¹². Keďže nevyrovnané sumy pomoci a splatné úroky z vymáhanej sumy boli v období od mája 2021 do júla 2021 v plnom rozsahu vrátené na viazané účty, Komisia zrušila svoje predchádzajúce rozhodnutie začať konanie podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ proti Spojenému kráľovstvu.

5.3. Pokračujúci prínos politiky hospodárskej súťaže k zmierňovaniu hospodárskych a sociálnych dôsledkov pandémie COVID-19

Komisia pri úprave dočasného rámca pre opatrenia štátnej pomoci v plnej miere využila flexibilitu pravidiel štátnej pomoci na mimoriadne okolnosti. Touto zmenou sa členským štátom poskytol osobitne prispôsobený súbor nástrojov na podporu hospodárstva počas pandémie COVID-19. Od jeho prvého prijatia v marci 2020 prispôsobila Komisia jeho pravidlá vyvíjajúcim sa potrebám členských štátov a podnikov. V januári a novembri 2021 boli prijaté dve dodatočné zmeny¹¹³. V šiestej zmene sa stanovuje cesta k postupnému ukončeniu krízových opatrení a zároveň sa predchádza kaskádovým efektom a obmedzuje sa riziko väčších hospodárskych rozdielov medzi členskými štátmi.

Rozhodnutia o štátnej pomoci podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ a dočasného rámca

Komisia pokračovala v posudzovaní opatrení pomoci podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ a dočasného rámca pre opatrenia štátnej pomoci. Dočasný rámec pre opatrenia štátnej pomoci, ktorý bol najprv stanovený s dátumom uplynutia 31. decembra 2020, stanovuje niekoľko opatrení pomoci, ktoré Komisia považuje za zlučiteľné podľa článku 107 ods. 3 písm. b) a článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, ako je

¹¹⁰ Vec SA.60632, *Lithuania – COVID-19 – Deferral of tax payments* (Litva – COVID-19 – Odklady platby dane) (Ú. v. EÚ C 41, 5.2.2021, s. 1).

¹¹¹ Rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/700 z 19. decembra 2018 o štátnej pomoci SA.34914 (2013/C), ktorú zaviedlo Spojené kráľovstvo, pokiaľ ide o režim dane z príjmov právnických osôb na Gibraltári, C/2018/7848 (Ú. v. EÚ L 119, 7.5.2019, s. 151 – 201).

¹¹² Tento prípad sa týka skutočností, ktoré sa stali pred vystúpením Spojeného kráľovstva z Európskej únie.

¹¹³ Oznámenie Komisie: Dočasný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii spôsobenej nákazou COVID-19 (Ú. v. EÚ C 91I, 20.3.2020, s. 1), zmenené oznámeniami Komisie C(2020) 2215 (Ú. v. EÚ C 112I, 4.4.2020, s. 1), C(2020) 3156 (Ú. v. EÚ C 164, 13.5.2020, s. 3), C(2020) 4509 (Ú. v. EÚ C 218, 2.7.2020, s. 3), C(2020) 7127 (Ú. v. EÚ C 340I, 13.10.2020, s. 1), C(2021) 564 (Ú. v. EÚ C 34, 1.2.2021, s. 6) a C(2021) 8442 (Ú. v. EÚ C 473, 24.11.2021, s. 1).

obmedzená výška pomoci, selektívne daňové zvýhodnenia a štátne záruky za úvery. Do konca roka 2021 prijala Komisia viac ako 1 180 rozhodnutí vo všetkých členských štátoch vrátane rozhodnutí podľa dočasného rámca pre opatrenia štátnej pomoci.

Komisia napríklad v roku 2021 schválila podľa dočasného rámca grécku schému vo výške 800 miliónov EUR na podporu spoločností pôsobiacich v cestovnom ruchu zasiahnutých pandémiou COVID-19¹¹⁴. Komisia dospela k záveru, že opatrenie je potrebné, vhodné a primerané na nápravu závažnej poruchy fungovania gréckeho hospodárstva. Pokiaľ ide o Taliansko, Komisia v októbri 2021 schválila podľa dočasného rámca taliansku schému vo výške 31,9 miliardy EUR na podporu spoločností zasiahnutých pandémiou COVID-19¹¹⁵.

Niekoľko z týchto opatrení pomoci bolo spolufinancovaných z politiky súdržnosti na základe dvoch balíkov opatrení, ktoré Komisia zaviedla: Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus (CRII), Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus (CRII+) a balík REACT-EU.

V marci 2021 schválila Komisia francúzsky program štátnych záruk vo výške až 20 miliárd EUR určený na podporu hospodárstva v súvislosti s pandémiou COVID-19¹¹⁶. Program poskytuje spoločnostiam dlhodobé financovanie a uľahčuje nové investície na podporu obnovy po pandémii COVID-19.

Rozhodnutia a politické iniciatívy týkajúce sa štátnej pomoci v súvislosti s pandémiou COVID-19

V auguste 2021 schválila Komisia súbor záruk na syntetické sekuritizačné tranže v rámci Európskeho záručného fondu, ktorý je pod správou skupiny Európskej investičnej banky¹¹⁷. Iniciatíva podporuje spoločnosti zasiahnuté pandémiou COVID-19 v 22 zúčastnených členských štátoch¹¹⁸.

Rozhodnutia o štátnej pomoci podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ

V článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ sa Komisii umožňuje schváliť opatrenia štátnej pomoci, ktoré členské štáty poskytnú na kompenzáciu podnikov za škody priamo spôsobené mimoriadnymi udalosťami, ako je pandémia COVID-19 (napríklad v doprave, cestovnom ruchu, kultúre, pohostinských službách a maloobchodnom predaji). Členské štáty môžu oznámiť Komisii kompenzačné opatrenia podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ za

¹¹⁴ Vec SA.63123, *Greece – COVID-19: Support to tourism sector* (Grécko – COVID-19: Podpora odvetvia cestovného ruchu) (Ú. v. EÚ C 223, 11.6. 2021, s. 1).

¹¹⁵ Vec SA.62668, *Italy – COVID-19 – IT – Automatic tax measures and non-repayable grants* (Taliansko – COVID-19 – IT – Automatické daňové opatrenia a nenávratné granty). Rozhodnutie bolo prijaté podľa článku 106 ods. 2, článku 107 ods. 2 písm. a), článku 107 ods. 2 písm. b) a článku 107 ods. 2 písm. c) ZFEÚ. Pozri: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=3.

¹¹⁶ Vec SA.58639, *France – COVID-19: Dispositif de garantie aux fonds de prêts participatifs et d'obligations subordonnées* (Ú. v. EÚ C 84, 12.3.2021, s. 1).

¹¹⁷ Zložený z Európskej investičnej banky (EIB) a Európskeho investičného fondu (EIF).

¹¹⁸ Pozri tlačovú správu Komisie zo 16. augusta 2021, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/IP_21_4204.

predpokladu, že pomoc je primeraná a existuje priama príčinná súvislosť medzi mimoriadnou udalosťou (pandémia COVID-19) a škodou, ktorú utrpeli príjemcovia¹¹⁹.

Napríklad v januári 2021 schválila Komisia nemecký zastrešujúci program vo výške 12 miliárd EUR na náhradu škôd, ktoré spoločnostiam vznikli v dôsledku reštriktívnych opatrení prijatých na zamedzenie šírenia pandémie COVID-19¹²⁰. V rámci tohto programu budú mať spoločnosti zo všetkých odvetví nárok na náhradu škôd, ktoré im vznikli počas obdobia obmedzenia pohybu v dôsledku obmedzení uložených nemeckou vládou v marci/apríli a novembri/decembri 2020.

V apríli 2021 Komisia podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ schválila dánsku schému vo výške 1,74 miliardy EUR na náhradu škôd, ktoré chovateľom noriek a podnikom súvisiacim s chovom noriek vznikli v dôsledku opatrení prijatých v súvislosti s pandemiou COVID-19¹²¹. V máji 2021 Komisia schválila nemeckú schému vo výške 10 miliárd EUR na náhradu škôd, ktoré spoločnostiam vo všetkých odvetviach vznikli v dôsledku núdzových opatrení prijatých s cieľom obmedziť šírenie ochorenia COVID-19¹²². Okrem toho Komisia v júli 2021 schválila taliansku schému vo výške 800 miliónov EUR na náhradu škôd, ktoré letiskám a prevádzkovateľom pozemnej obsluhy vznikli v dôsledku pandémie COVID-19, a to najmä cestovných obmedzení uložených s cieľom obmedziť šírenie vírusu¹²³.

Štátna pomoc odvetviu letectva

Odvetvie letectva bolo počas roka 2021 aj naďalej jedným z najväznejšie zasiahnutých odvetví pandemiou COVID-19. Počas tohto roka Komisia prijala 35 rozhodnutí povoľujúcich poskytnutie štátnej pomoci podnikom pôsobiacim v odvetví letectva na uspokojenie ich potrieb likvidity a kapitálových potrieb vyvolaných pandemiou COVID-19. Tieto opatrenia štátnej pomoci boli najčastejšie schvaľované podľa dočasného rámca pre opatrenia štátnej pomoci alebo článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.

Komisia schválila štátnu pomoc pre letecké spoločnosti Air France¹²⁴, TUI¹²⁵, Scandinavian Airlines Systems¹²⁶, Finnair¹²⁷ a ďalšie. Komisia okrem toho posúdila niekoľko opatrení na

¹¹⁹ Napríklad škodu spôsobenú karanténnymi opatreniami, ktoré príjemcovi bránia vo výkone hospodárskej činnosti. Iné druhy pomoci, ktorá sa všeobecnejšie zaoberá hospodárskym poklesom spôsobeným pandemiou COVID-19, sa majú posudzovať z hľadiska zásad zlučiteľnosti podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ a dočasného rámca pre opatrenia štátnej pomoci.

¹²⁰ Vec SA.60045, *Germany – November Assistance Extra under Article 107 (2)(b) TFEU-Covid* [Nemecko – Ďalšia pomoc z novembra podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ – COVID] (Ú. v. EÚ C 41, 5.2.2021, s. 1).

¹²¹ Vec SA.61945, *Denmark – Aid scheme for mink farmers and related businesses affected by the COVID-19 out-break* (Dánsko – Schéma pomoci chovateľom noriek a súvisiacim podnikom zasiahnutým pandemiou COVID-19) (Ú. v. EÚ C 195, 21.5.2021, s. 1).

¹²² Vec SA.62784, *Germany – Covid-19 – Art. 107 2b Federal Umbrella Scheme* (Nemecko – Covid-19 – článok 107 ods. 2 písm. b) – Spolkový zastrešujúci program) (Ú. v. EÚ C 223, 11.6.2021, s. 1).

¹²³ Vec SA.63074, *Italy – Damage compensation scheme for airport infrastructure managers and ground handling operators in Italy* (Taliansko – Systém náhrady škody pre manažérov infraštruktúry letísk a prevádzkovateľov pozemnej obsluhy v Taliansku) (Ú. v. EÚ C 327, 13.8.2021, s. 1).

¹²⁴ Vec SA.59913, *France – COVID-19 – Recapitalisation of Air France and the Air France – KLM Holding* (Francúzsko – COVID-19 – Rekapitalizácia Air France a Air France – KLM Holding) (Ú. v. EÚ C 240, 18.6.2021, s. 1).

záchranu alebo reštrukturalizáciu leteckých spoločností, ako sú TAP¹²⁸ a Condor¹²⁹, a schválila štátnu pomoc na zabezpečenie dlhodobej životaschopnosti týchto a ďalších leteckých spoločností.

V septembri 2021 prijala Komisia dve rozhodnutia týkajúce sa talianskej leteckej spoločnosti Alitalia. Komisia po hĺbkovom vyšetrení dvoch štátnych úverov v celkovej výške 900 miliónov EUR poskytnutých v roku 2017 dospela k záveru, že tieto úvery predstavovali neoprávnenú a nezlučiteľnú štátnu pomoc¹³⁰. V samostatnom rozhodnutí¹³¹ Komisia konštatovala, že nová talianska letecká spoločnosť ITA, ktorá má prevziať časť aktív spoločnosti Alitalia, nie je hospodárskym nástupcom spoločnosti Alitalia, a preto nie je povinná vrátiť neoprávnenú pomoc, ktorú dostala spoločnosť Alitalia. Okrem toho Komisia zistila, že kapitálová injekcia do ITA vo výške 1,35 miliardy EUR bola v súlade s trhovými podmienkami. Kapitálové injekcie preto nepredstavovali podľa pravidiel EÚ štátnu pomoc.

Začiatok fungovania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – príprava na prekonanie krízy

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti nadobudol účinnosť 19. februára 2021¹³². Financujú sa z neho reformy a investície v členských štátoch od začiatku pandémie vo februári 2020 do 31. decembra 2026. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti je ústredným prvkom NextGenerationEU, dočasného nástroja obnovy, ktorý Komisii umožňuje získavať finančné prostriedky na pomoc pri náprave bezprostredných hospodárskych a sociálnych škôd spôsobených pandemiou COVID-19.

Cieľom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti¹³³ je zmierniť hospodársky a sociálny vplyv pandémie COVID-19 a zvyšovať udržateľnosť a odolnosť EÚ, ako aj jej pripravenosť

-
- ¹²⁵ Vec SA.59812, *Germany – COVID-19 – Recapitalisation of TUI* (Nemecko – COVID-19 – Rekapitalizácia TUI). Verejná verzia tohto rozhodnutia ešte nie je k dispozícii. Pozri: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=3.
- ¹²⁶ Vec SA. 63898, *Sweden – COVID-19 – State loan to SAS Consortium* (Švédsko – COVID-19 – štátny úver spoločnosti SAS) (Ú. v. EÚ C 33, 21.1.2022), a SA. 63250, *Denmark – SA.63250 COVID-19 – Subsidised loan to SAS* (Dánsko – SA.63250 COVID-19 – zvýhodnený úver spoločnosti SAS) (Ú. v. EÚ C 33, 21.1.2022).
- ¹²⁷ Vec SA.60113, *Finland – Finnair – COVID-19 – hybrid loan 107.2.b* (Fínsko – Finnair – COVID-19 – hybridný úver 107.2.b) (Ú. v. EÚ C 240, 18.6.2021, s. 1).
- ¹²⁸ Vec SA.60165 – *Portugal – Restructuring aid to TAP SGPS* (Portugalsko – Pomoc na reštrukturalizáciu pre TAP SGPS).
- ¹²⁹ Vec SA.63203, *Germany – Restructuring of Condor* (Nemecko – Reštrukturalizácia spoločnosti Condor) (Ú. v. EÚ C 429, 15.4.2021).
- ¹³⁰ Vec SA.48171 – *Italy – Complaints against alleged State aid to Alitalia* (Taliansko – Sťažnosť, ktorou sa oznamuje údajná štátna pomoc spoločnosti Alitalia).
- ¹³¹ Vec SA.58173 – *Italy – Newco ITA (Taliansko – Newco ITA)*; Pozri tlačovú správu Komisie z 10. septembra 2021 s názvom „Komisia konštatuje, že nový letecký dopravca ITA nie je hospodárskym nástupcom spoločnosti Alitalia a že kapitálové injekcie Talianska do ITA sú v súlade s trhovými podmienkami“, ktorá je dostupná na adrese: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_4665.
- ¹³² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17 – 75).
- ¹³³ Pozri hodnotiacu tabuľku obnovy a odolnosti, kde sa uvádza prehľad o pokroku pri vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a národných plánov obnovy a odolnosti: https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html

na výzvy a príležitosti zelenej a digitálnej transformácie. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti umožňuje Komisii získavať finančné prostriedky na pomoc členským štátom pri vykonávaní reforiem a investícií, ktoré sú v súlade s prioritami EÚ.

Aby mohli členské štáty využiť podporu z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, musia Komisii predložiť plány obnovy a odolnosti. V týchto plánoch sa stanovujú reformy a verejné investičné projekty, ktoré jednotlivé členské štáty plánujú realizovať s podporou Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. GR pre hospodársku súťaž poskytlo usmernenia¹³⁴, ktorých účelom je sprevádzať a uľahčovať vykonávanie plánov obnovy a odolnosti v snahe zabezpečiť, aby podporované investičné a reformné projekty boli zlučiteľné s pravidlami štátnej pomoci. GR pre hospodársku súťaž poskytlo členským štátom aj praktické usmernenia pre rýchle spracovanie notifikácií štátnej pomoci v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti¹³⁵.

6. Spájanie síl pri formovaní európskej a globálnej kultúry hospodárskej súťaže

6.1. Súdržnosť politík vďaka Európskej sieti pre hospodársku súťaž (ESHS)

V roku 2021 Komisia naďalej zabezpečovala dôsledné uplatňovanie článkov 101 a 102 prostredníctvom ESHS¹³⁶. Dvoma z kľúčových mechanizmov spolupráce a podpory uvedené v nariadení č. 1/2003 sú, po prvé, povinnosť vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže informovať Komisiu o nových vyšetrovaniach už vo fáze prvého úradného vyšetrovacieho opatrenia a, po druhé, konzultovať predpokladané rozhodnutia s Komisiou. V roku 2021 sa v rámci tejto siete začalo 145 nových vyšetrovaní a predložených bolo 84 plánovaných rozhodnutí.

Dôsledné presadzovanie pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže v rámci všetkých jurisdikcií sa popri mechanizmoch spolupráce uvedených v nariadení (ES) č. 1/2003 zabezpečuje aj ďalšími mechanizmami spolupráce v rámci ESHS. Členovia ESHS sa stretávajú pravidelne na zasadnutiach, na ktorých sa diskutuje o nedávno otvorených prípadoch, o politických otázkach a o záležitostiach strategického významu. V roku 2021 sa v rámci horizontálnych pracovných skupín a sektorových podskupín uskutočnilo 37 stretnutí, na ktorých si úradníci vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže vymieňali svoje názory a skúsenosti.

V roku 2021 Komisia monitorovala úsilie členských štátov pri transponovaní smernice ESHS+¹³⁷ do vnútroštátnych právnych predpisov a pomáhala im pri tom. To bolo potrebné

¹³⁴ Pozri: https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/coronavirus/rff-guiding-templates_en.

¹³⁵ https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/practical_guidance_to_MS_for_notifications_under_RRF.pdf

¹³⁶ Oznámenie Komisie o spolupráci v rámci siete orgánov na ochranu hospodárskej súťaže (Ú. v. EÚ C 101, 27.4.2004, s. 43 – 53 a Ú. v. EÚ C 374, 13.10.2016, s. 10). Pozri: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52004XC0427%2802%29>.

¹³⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1 z 11. decembra 2018 o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva a o zabezpečení riadneho fungovania vnútorného trhu (Ú. v. EÚ L 11, 14.1.2019, s. 3 – 33).

vykonať do 4. februára 2021. V marci 2021 začala Komisia postup v prípade nesplnenia povinnosti proti 22 členským štátom, pretože neoznámili, že smernicu ESHS+ vykonali pred uplynutím lehoty. Z 22 členských štátov 14 následne oznámilo vykonanie smernice do konca roka 2021. Pred ukončením konania o nesplnení povinnosti Komisia overí, či bola smernica ESHS+ vykonaná správne. V roku 2021 Komisia naďalej pomáhala ostatným členským štátom pri dokončení vykonávania smernice.

6.2. Celosvetová spolupráca v oblasti politiky hospodárskej súťaže

Multilaterálne vzťahy

V roku 2021 pokračovala Komisia v aktívnej účasti na medzinárodných fórach, ktoré sa venujú hospodárskej súťaži, ako je Výbor OECD pre hospodársku súťaž, Medzinárodná sieť pre hospodársku súťaž (ICN) a Konferencia Organizácie Spojených národov pre obchod a rozvoj (UNCTAD).

Na zasadnutiach Výboru OECD pre hospodársku súťaž v roku 2021 sa Komisia zapojila do diskusie o presadzovaní pravidiel hospodárskej súťaže a regulačných alternatívach, programoch dodržiavania pravidiel hospodárskej súťaže, potenciálnej konkurencii, metodikách merania hospodárskej súťaže na trhu, environmentálnych aspektoch pri presadzovaní pravidiel hospodárskej súťaže a podpore neutrality v hospodárskej súťaži zo strany orgánov na ochranu hospodárskej súťaže. Komisia ako spolupredsedička pracovnej skupiny Medzinárodnej siete pre hospodársku súťaž pre jednostranné konanie podnikov pokračovala vo viacročnom projekte posudzujúcom dominantné postavenie a trhovú silu na digitálnych trhoch. V roku 2021 sa Komisia zúčastnila na 19. zasadnutí medzivládnej skupiny expertov v oblasti práva a politiky hospodárskej súťaže UNCTAD.

Komisia pokračovala aj v úsilí zlepšiť pravidlá týkajúce sa medzinárodných subvencií. Reforma pravidiel týkajúcich sa subvencií je jednou z hlavných priorít EÚ pri preskúmaní obchodných pravidiel Svetovej obchodnej organizácie, ako sa potvrdilo v spoločnom vyhlásení EÚ, USA a Japonska¹³⁸.

Bilaterálne vzťahy

V decembri 2021 začala Komisia s orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže USA spoločný dialóg o politike hospodárskej súťaže v oblasti technológií medzi EÚ a USA v snahe vypracovať spoločné prístupy a posilniť spoluprácu v oblasti politiky hospodárskej súťaže a presadzovania politiky hospodárskej súťaže v technologických odvetviach¹³⁹. Komisia naďalej úzko spolupracovala s kórejskou a japonskou komisiou pre spravodlivý obchod v rámci príslušných dohôd o spolupráci¹⁴⁰. V roku 2021 pokračovala Komisia v rokovaníach s Japonskom o dohode o spolupráci v otázkach hospodárskej súťaže druhej generácie¹⁴¹. Pokiaľ ide o návrh dohody o spolupráci druhej generácie medzi EÚ a Kanadou, Komisia je

¹³⁸ Pozri: <https://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2330>.

¹³⁹ Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_6671.

¹⁴⁰ Pozri: https://ec.europa.eu/competition-policy/international/bilateral-relations/korea_en; https://ec.europa.eu/competition-policy/international/bilateral-relations/japan_en.

¹⁴¹ Pozri: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/ALL/?uri=CELEX:22003A0722\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/ALL/?uri=CELEX:22003A0722(01)).

v pravidelnom kontakte s kanadským úradom pre hospodársku súťaž s cieľom nájsť riešenie týkajúce sa noriem ochrany údajov v Kanade, ktoré sú v súlade s normami stanovenými v stanovisku Súdneho dvora k dohode o záznamoch o cestujúcich medzi EÚ a Kanadou z roku 2014¹⁴². A napokon, Komisia pokračovala v úzkej spolupráci v oblasti politiky hospodárskej súťaže s čínskou štátnou správou pre reguláciu trhu v rámci dohôd o spolupráci z roku 2019¹⁴³.

Komisia sa zameriava na začlenenie ustanovení o hospodárskej súťaži a kontrole štátnej pomoci do dohôd o voľnom obchode. V roku 2021 Komisia pokračovala v rokovaniach o dohodách o voľnom obchode s Austráliou, Azerbajdžanom, Čile, Indonéziou, Novým Zélandom a Uzbekistanom.

Pokiaľ ide o kandidátske krajiny a potenciálnych kandidátov, hlavným politickým cieľom Komisie je pomôcť im pri prijímaní právnych rámcov pre politiku hospodárskej súťaže, vytváraní dobre fungujúcich funkčne nezávislých orgánov na ochranu hospodárskej súťaže a vytváraní spoľahlivých záznamov o presadzovaní predpisov. V roku 2021 Komisia naďalej monitorovala, ako kandidátske krajiny a potenciálni kandidáti plnia záväzky vyplývajúce z dohôd o stabilizácii a pridružení.

Komisia v snahe rozvíjať spoluprácu v oblasti hospodárskej súťaže pokračovala aj v spolupráci s viacerými vnútroštátnymi a regionálnymi orgánmi v Afrike. V roku 2021 usporiadala Komisia spoločné semináre s Juhoafrickým úradom pre hospodársku súťaž o digitálnych aspektoch politiky hospodárskej súťaže a o spolupráci medzi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže.

Pravidelný a konštruktívny dialóg medzi inštitúciami

Európsky parlament, Rada, Európsky hospodársky a sociálny výbor a Výbor regiónov sú kľúčovými partnermi Komisie v pokračujúcich dialógoch o politike hospodárskej súťaže. Napriek pandémie COVID-19 pokračovali tieto dialógy v roku 2021 stretnutiami s osobnou účasťou a účasťou na diaľku.

Výkonná podpredsedníčka Margrethe Vestagerová sa v Európskom parlamente v roku 2021 zúčastnila na viacerých výmenách názorov vrátane dialógov o akte o digitálnych trhoch vo Výbore pre hospodárske a menové veci, Výbore pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa, Výbore pre právne veci, ako aj vo Výbore pre priemysel, výskum a energetiku. Okrem toho si výkonná podpredsedníčka Margrethe Vestagerová vymenila názory s Podvýborom pre daňové otázky o zdaňovaní digitálnej ekonomiky a štátnej pomoci v daňovej oblasti. Výkonná podpredsedníčka Margrethe Vestagerová sa zúčastnila aj na diskusiách plenárnych zasadnutí o politike hospodárskej súťaže, o usmerneniach k štátnej pomoci v oblasti klímy, energetiky a životného prostredia, o akte o digitálnych trhoch a o Rade EÚ – USA pre obchod a technológie. A napokon sa výkonná podpredsedníčka Margrethe Vestagerová zúčastnila na niekoľkých štruktúrovaných dialógoch s výbormi Európskeho parlamentu, napríklad v rámci štruktúrovaného dialógu s Výborom pre hospodárske a menové veci.

¹⁴² Pozri: <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?pro=AVIS&num=C-1/15>. Kanada v súčasnosti pripravuje reformu svojho vnútroštátneho zákona o ochrane osobných údajov.

¹⁴³ Pozri: https://ec.europa.eu/competition-policy/international/bilateral-relations/china_en.

Komisia vo svojej písomnej odpovedi zo septembra 2021 na uznesenie Parlamentu o politike hospodárskej súťaže (spravodajca Van Overtveldt; ECR, BE) okrem iného zdôraznila prijatie dočasného rámca pre opatrenia štátnej pomoci, krízu COVID-19, vyšetrowanie postupov členských štátov v oblasti záväzných daňových stanovísk a zmeny v daňových právnych predpisoch. Komisia okrem toho vyzdvihla návrh aktu o digitálnych trhoch a prebiehajúcu revíziu pravidiel štátnej pomoci (predovšetkým revíziu usmernení o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, ktorá nasledovala po tzv. kontrole vhodnosti).

V roku 2021 sa výkonná podpredsedníčka Margrethe Vestagerová zúčastnila v Rade na výmenách názorov a diskusiách o otázkach politiky hospodárskej súťaže vrátane niekoľkých zasadnutí Rady pre konkurencieschopnosť – vnútorný trh a priemysel.

Európska
komisia

HOSPODÁRSKA SÚŤAŽ

PRESADZOVANIE PRAVIDIEL HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE TÝKAJÚCE SA ANTITRUSTOVÝCH PRAVIDIEL A KARTELOV V ROKU 2021

KONTROLA FÚZIÍ V EÚ V ROKU 2021

